

DZIENNIK NARODOWY

„Wolna prasowa trybuna” Nadchodzą wielkie zmiany w życiu gazet

W świecie politycznym, wydawniczym i dziennikarskim całego kraju aż hucały pogłoski i informacji o uchwalonym przez Radę Ministrów projekcie nowego prawa prasowego.

Nie można wydawać pisma zblizonego pod względem formy lub układu treści do pisma zawieszono już przez sąd.

to wystarczy, aby opinia publiczna zrozumiała, że chodzi tu o jakiś „przełom”, że są tu w grze dalekie plany i bardzo surowe rygory, że historii pisać przyjdzie nowy rozdział z życia prasy w Polsce.

dawniotwo o powodach konfliktu, a w ciągu 14 dni sprawa musi wejść na wokandy sądownej.

LORD PERTH wręczył listy uwielbieniające „cesarzowi Etiopji i królowi Włoch”. W ten sposób sprawa uznania podboju Abisynji przez Anglię — faktycznie zatwierdzona już przed 7 miesiącami — została obecnie zakończona formalnie. Równoległe do tego wchodzi w życie układ włosko-angielski, zawierający „wzajemne poszanowanie interesów obu państw nad Morzem Śródziemnym, w Afryce i na Bliższym Wschodzie”.

MOWA EDENA w Izbie Gmin wywarła silne wrażenie na opinii brytyjskiej. W kołach politycznych Londynu twierdzą, że od czasów lorda Beaconsfielda problemat zadań władzy nie był stawiany tak otwarcie i ostro.

WIELKIE ILUZJE Pęta i okowy nie zrodzą Prometeusza (Patrz. art. wstępny na str. 3-ej).

Wstrząsy podziemne w Japonji TOKJO, 17.11. Wczoraj wieczorem w znacznej części północno-zachodniej Japonji odczuło silne wstrząsy podziemne.

Zródła urzędowe milczą, a tymczasem jakiegoś okrucy informacyj obiegają stolice i prowincje, budząc zaniepokojenie u tych wszystkich, którzy wiedzą, co dla życia publicznego, co dla przyszłości narodu stanowi wolność drukowanego słowa, wolność prasy, ta największa bodaj zdobycz ludzkości po całych stuleciach ofiarnej walki z przemocą królów, książąt i tyranów.

Dzienniki drukują urywki nowych przepisów o charakterze przeważnie administracyjnym, nie jako porządkowym, a tylko tu i ówdzie przedzierają się przez gąszcz mało znaczących postanowień trwożliwie wieści o tych paragrafach, które sięgają do samych podstaw bytu prasy polskiej.

Są mieczem, zawieszonym nad jej wolnością. Bo jakżeż np. inaczej ocenić można paragraf, który w informacji dziennikarskiej został ujęty w następujący sposób:

PARYŻ, 17.11. Od dziś sprawa przedłużenia kadencji obecnej Izby Deputowanych, której pozostaje do nowych wyborów tylko jeszcze półtora roku, została postawiona oficjalnie na porządku dziennym życia politycznego Francji. Postawił ją w środę wieczorem otwarcie jako jedyną z ewentualności premier Daladier na posiedzeniu zarządu partji radykalnej a jednocześnie wystąpiła

Nowe przydziały Pp. Łobodziński i Rudziński — posłami

Donosiliśmy, że w okręgach wyborczych plockim i toruńskim po sprawdzeniu obliczeń nastąpił inny przydział mandatów, niż początkowo podawano.

Przedłużona kadencja parlamentu po rozbiciu Frontu Ludowego we Francji

z tą kwestją jako z warunkiem ewentualnego swego udziału w nowej większości rządowej najliczniejsza organizacja i grupa parlamentarna pracująca federacja republikańska, która w środę wieczorem zakończyła kongres doroczny pod przewodnictwem byłego ministra Marina.

Bilans porachunku za śmierć von Ratha

Kilka tysięcy Żydów przepędzono do krajów sąsiednich, pozbawiając ich przeważnie całego majątku. Paręset większych przedsiębiorstw całkowicie zniszczono. Kilka tysięcy sprzedano aryjszykom.

Zwycięska relacja gen. Franco o operacjach nad rzeką Ebro

SALAMANKA, 17.11. Komunikat powstańczej kwatery głównej: Wojska powstańcze w zwycięskim swym pochodzie zajęły wczoraj miejscowości Flix i Riba Roja i weszły w ten sposób w posiadanie ostatnich skrajów terenu, znajdujących się do

tychczas na prawym brzegu Ebro w rękach wojsk rządowych. W czasie bitwy nad Ebro wojska powstańcze wzięły przeszło 19.000 zabitych i rannych. W ręce powstańców wpadło 14 dział ciężkich, 40 moździerzy, 180 karabinów maszynowych, 18 czołgów pochodzenia wyłącznie so-

wieckiego oraz nieprzebrane zapasy amunicji. W walkach powietrznych stracili powstańcy w sposób nie ulegający wątpliwości 249 nieprzyjacielskich samolotów, 94 zaś samolotów rządu wych doznało uszkodzeń i lądowało poza obszarem powstańczym.

Wyjazd amb. W. Wilsona z Berlina do Waszyngtonu

BERLIN, 17.11. Ambasador Stanów Zjednoczonych Wilson wyjechał w środę wieczorem z Berlina do Paryża, skąd uda się do Stanów Zjednoczonych.

Nowość! Ciastka „Zaolzańskie” od Feliksa TENSZERTA

„Wolna prasowa trybuna“

(Dokończenie ze str. 1-ej)

Stan obecny nie jest dobry dla nikogo. Ani dla prasy, ani dla władz, ani dla społeczeństwa. Uregulowanie chaosu w dziedzinie prasy leży zatem w powszechnym interesie. Wszyscy tego chcą i pragną.

Chodzi tylko o to, jak? Musimy tu zaraz powiedzieć, że droga dekretu dla wprowadzenia prawa prasowego jest drogą całkowicie niewskazaną.

Cała oświecona opinia kraju, a mamy nadzieję, że i cała prasa, bez względu na dzielące ją różnice polityczne i społeczne, zająnie w tej sprawie stanowisko solidarne i jednolite.

W nadchodzącą niedzielę, dnia 20 b. m., zbiera się w Warszawie Zarząd Główny Związku Dziennikarzy R. P. Porządek dzienny obrad został uzupełniony w ostatniej chwili punktem „sprawa dekretu prasowego”, przy czym postawiono go na pierwszym miejscu, jako zagadnienie wielkiej doniosłości.

Dziennikarze wypowiedzą swoją opinię i swój sąd. Nie wątpimy, że zgodne żądanie całego dziennikarstwa polskiego streści się w tem, aby projekt nowego prawa prasowego przedłożony został Sejmowi, aby tak ważna dziedzina życia narodowego uregulowana została na drodze parlamentarnej, po przeprowadzeniu wszechstronnej dyskusji publicznej, w słońcu prasy ustawodawczej nowych lzb, a nie w mrokach dekretu.

Prasa w Polsce może przytem liczyć, jak się zdaje, na życzliwą pomoc niektórych przynajmniej członków gabinetu, a może także i tych wysokich funkcjonarjuszów ministerstwa Sprawiedliwości, którzy formowali projekt nowego prawa prasowego.

Wydawać się może mało wiarogodne, a nawet nieprawdopodobne, aby gabinet p. premiera Składkowskiego wybrał drogę dekretu w sprawie prasowej. Sam p. premier, o czem tu już wczoraj pisaliśmy, nie jest zwolennikiem dekretowania. Prasa p. premier wyraźnie lubi, sam jest autorem i pisarzem, sam redaguje swoje przemówienia, noszące specjalny styl żołnierski, formę prostą i zwartą.

Z swej strony prasa lubi p. premiera Składkowskiego. Już dawno nie było w Polsce szefa rządu, któryby miał tak „dobrą prasę”, jak właśnie p. premier Sławoj - Składkowski. Cóż dziwnego więc w tem, że dziennikarze liczą na życzliwą pomoc p. premiera. Zawód z tej strony byłby wielkiem rozczarowaniem.

P. premier Sławoj - Składkowski jest szefem rządu i ministrem Spraw Wewnętrznych. Jego wola w łonie gabinetu musi być zatem górująca.

A przecież p. premier nie może być w sympatiach dla prasy i w zrozumieniu jej rzeczywistych potrzeb odosobniony w składzie rządu. Zasiada w gabinecie p. wicepremier i minister Skarbu Kwiatkowski, herold idei pojednania w narodzie polskim, który z pewnością nie może skarżyć się na prasę polską. Wpływ p. wicepremier w gabinecie? Któż może wątpić o wpływie ministra Skarbu, szafarza pieniędzy?

Jest nadto członkiem rządu p. minister Kościłkowski, były wydawca i były kolega w zawodzie dziennikarskim, człowiek prasy.

Nie potrzeba sięgać do dalszych członków rządu. Wymienione nazwiska wystarczą, aby prasa nabrała otuchy i wiary, że droga dekretu będzie zaniechana, że projekt prawa prasowego będzie wniesiony do łaski marszałkowskiej.

No, a teraz wypada nam po-

wiedzieć słów kilka o tych wysokich urzędnikach ministerstwa Sprawiedliwości, którzy pracowali nad projektem prawa prasowego, a którzy z pewnością nie mogą żywić do prasy żadnej niechęci.

Mówią nam, że trzech prokuratorów są autorami projektu prasowego:

prokurator Sądu Najwyższego i kierownik nadzoru prokuratorskiego, p. Krzysztof Bieńkowski, były dziennikarz;

wiceprokurator Sądu Apelacyjnego i członek nadzoru prokuratorskiego, p. Władysław Żeleński, były dziennikarz;

wiceprokurator Sądu Apelacyjnego i członek nadzoru prokuratorskiego, p. Olgierd Missuna.

Dwóch dziennikarzy, dwóch byłych kolegów w naszym niełatwym zawodzie. P. prokurator Żeleński nie weźmie nam tego za złe, gdy napiszemy, że był przez kolegów w dziennikarstwie lubianym, że koledzy starsi darzyli go wielką życzliwością i sympatją.

P. prokurator Bieńkowski był w prasie krócej od prok. Żeleńskiego, ale są między nami ko-

ledzy, którzy z nim stali przy jednym warsztacie redakcyjnej pracy.

Rozglądając się tak na wszystkie strony, dochodzimy do wniosku, że solidarna postawa prasy i opinii publicznej może i powinna liczyć na poparcie wybitnych członków gabinetu, oraz autorów (jeśli nie formalnych, to faktycznych) projektu prasowego.

Chodzi przecież obecnie tylko o to, aby projekt prasowy skierowany był do parlamentu.

Projekt dekretu prasowego zawiera następujących 8 tez zasadniczych:

1) Jednolite ustawodawstwo prasowe dla całego państwa z zastosowaniem systemu konfiskat przez władzę administracyjną.

2) O każdej konfiskacie redakcja musi być powiadomiona natychmiast z podaniem motywów konfiskaty. Wydawnictwo ma prawo zaskarżenia każdej konfiskaty do sądu, który obowiązany jest w ciągu 2-tygodni wydać orzeczenie.

3) Jeżeli zapadnie decyzja sądowna o uchyleniu konfiskaty — wydawnictwu należy się odszkodowanie ze Skarbu, licząc za każdy skonfiskowany egzemplarz po cenie hurtowej.

4) Znosi się pojęcie redaktorów odpowiedzialnych, wprowadza się natomiast odpowiedzialność redaktorów naczelnych i faktycznych, a także redaktorów działów.

5) Podnosi się w stosunku do obecnych wymiar kar i grzywien, przewidzianych w kodeksie za przestępstwa prasowe.

6) Rozprawy o oszczerstwa w druku odbywają się przy drzwiach zamkniętych, jedynie na żądanie skarżącego rozprawa może być jawna.

7) Prezes Rady Ministrów ma prawo przesyłać do wszystkich gazet dla obowiązkowego umieszczenia codziennie komunikaty nie przekraczające 300 wierszy druku.

8) Wszystkie instytucje rządowe mogą przesyłać do prasy komunikaty dla umieszczenia ich za opłatą.

Zachwiane szanse dekretów Reynaud'a powodem baissy na giełdzie

PARYŻ, 17.11. Napięcie sytuacji wewnętrznej, ostre ataki ze strony lewicy przeciw dekretom finansowym ministra Reynaud, uchwała kongresu generalnej federacji pracy i wreszcie odmowna odpowiedź b. kombatanów na apel Daladiera — wywołały ujemne reperkusje w kołach giełdowych, które aprobują zasadniczo nową politykę

finansową rządu, poczynając jednak wyraźnie tracić zaufanie w możliwość realizacji przez rząd jego programu finansowego.

Giełda paryska, która na ogłoszenie dekretów min. Reynaud zareagowała odrazu poważną zwyżką rent i francuskich papierów państwowych, w ciągu ostatnich dni zmieniła całkowicie swe nastawienie.

Na posiedzeniu środowym giełdy zaznaczyła się już daleko idąca niżka, sięgająca mniej więcej 5 proc., która objęła zarówno renty, jak akcje prywatne francuskie, a równocześnie zaznaczyła się zwyżką wszystkich akcji międzynarodowych. Też niższe rent i akcyj prywatnych francuskich towarzyszy jednocześnie lekka niżka kursu franka.

Repatriacja Włochów pożądana Zajmie się tem specjalna komisja

RZYM, 17.11. W następstwie licznych posiedzeń, które z polecenia Mussoliniego odbyły się w ministerstwie spraw zagranicznych pod przewodnictwem ministra hr. Ciano, przy udziale sekretarza partii faszystowskiej, ministra korporacji, podsekretarzy sta-

nu min. spr. zagr. i dla spraw Afryki włoskiej, prezesów różnych zainteresowanych organizacji i konsulów włoskich zagranicą, postanowiono utworzyć stałą komisję dotyczącą repatriacji obywateli włoskich, przebywających zagranicą.

Celem komisji jest ułatwienie obywatelom włoskim powrotu do ojczyzny, o ile wyrażą na to chęć. Sprawa ta stała się istotną, zwłaszcza po zdobyciu Abisynji.

Komisja będzie urzędowała przy min. spr. zagr. i rozpocznie natychmiast swe prace.

Ostatnia droga Atatürka na lawecie armatniej

ANKARA, 17.11. Pociąg specjalny, wiozący trumnę ze zwłokami prezydenta Kemala Atatürka przybędzie do Anki w niedzielę rano. Na dworcu obecny będzie prezydent Ismet Inonu, członkowie rządu oraz delegacje oficerskie. Honory wojsko-

we odda bataljon piechoty.

Trumna będzie przewieziona na lawecie armatniej do gmachu zgromadzenia narodowego, gdzie zostanie wystawiona na katafalku na widok publiczny. Podczas eksportacji z dworca artylerja odda salwę

honorową: 101 strzałów.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek z udziałem prezydenta, rządu, generalicji, wojska, delegacji zagranicznych. Eskortę honorową przy trumnie będzie stanowiło 12 generałów.

Ewakuacja Czangszu Zapory na rzece Yang-tse

TOKJO, 17.11. Według doniesień z frontu, Chińczycy postanowili ewakuować Nancang i Czangszu. Wojska chińskie, celem opóźnienia marszu japońskich jednostek zmotoryzowanych uszkodziły w kilku miej-

scach szosę Wuking — Czatsin.

Zapory, wybudowane przez wojska Czang-Kai-Szeka pod Kiangyin, zostały usunięte, zaledwie na takiej szerokości, iż z drogi wodnej mogą korzystać tylko japońskie jednostki

wojenne oraz transporty.

Marynarka japońska ciągle jest jeszcze zajęta w górnym biegu rzeki Yangtse, nie może więc obecnie usunąć wszystkich przeszkód, zbudowanych przez Chińczyków.

Zniesienie kary śmierci w Anglii

LONDYN, 17.11. Izba Gmin przyjęła 114 głosami przeciwko 89 wnio-

sek zgłoszony przez posła konserwatywnego Vyviana Adamsa, zaleca-

jący zniesienie kary śmierci tytułem próby na okres 5-letni.

W 43 miastach

Wybory w Wielkopolsce i na Pomorzu

Wybory do Rady Miejskiej w woj. poznańskim poza miastem Poznaniem zostały rozpisane na dzień 18

grudnia w 21 miejscowościach: Krotoszyn, Koźmin, Zduny, Sulmierzyce, Oborniki, Rogozno, Murwana Goślina, Sześzew, Swarzędz, Odolany, Raszków, Ostrów, Mosina, Krzywin, Szamotuły, Leszno, Wągro-

wiec, Rakoniewice, Jarocin, Pleszew i Mogilno.

Jednocześnie starostowie zarządzili na 18 grudnia wybory do rad miejskich w 22 następujących miastach Pomorza: Nakło, Brodnica, Wyrzysk, Górzno, Wejherowo, Puck, Lubawa, Nowe miasto Lubawskie, Świecie, Wąbrzeźno, Sępólno, Staro-

gard, Golub, Chełmno, Kartuzy, Więcbork, Pelplin, Gniew, Kruszwica, Kamiień, Nowe i Kowalewo.

Starosta powiatowy częstochowski zarządził wybory do rad gromadzkich w powiecie częstochowskim, przy czym głosowanie odbędzie się w dn. 18 grudnia b. r.

NA WIDOWI

Minister Spraw Zagranicznych Beck przyjął dnia 17 b. m. p. Belgji, p. Paternotte de la Va-

Dn. 21 b. m. o godz. 21-ej Minister Poczty i Telegrafów inż. E. liński wygłosił przed mikrofonem Polskiego Radja przemówienie „Nasza poczta“.

Dn. 16 b. m. wyjechał przez kareszt do Anki general bryg. Zygmunt Podhorski, który przedstawił wojska w składzie delegacji polskiej weźmie udział w pogrzebie prezydenta Turcji turka.

Płoną zagrody w Małopolsce Wschodniej Osadnicy polscy ponoszą straty

W Podburzanach, powiat Kamienka Strumiłowa, nieznanymi sprawcami podpalili stodołę osadnika, jednego z wybitnych działaczy polskich, Stanisława Śmietany.

Pożar spowodował szkodę na ok. 7.000 zł.

Umorzona sprawa o list rzeszowski

Wiceprezes Stronnictwa Ludowego, Witke, skierował swego czczonego pismo do prokuratora krakowskiego prosząc o wytoczenie mu sprawy z związku z artykułem agencji „Kra“, atakującym zjazd Stronnictwa Ludowego w Rzeszowie, na którego p. Witke miał odczytać list od niego z emigrantów politycznych.

Jako dowód prawdy p. Witke przesyłał odblitek fotograficzny listu, którego treść zaprzeczala stanowczym zarzutem.

Prokurator krakowski skierował pismo p. Witka do prokuratora w Rzeszowie.

Urząd prokuratorski w Rzeszowie umorzył sprawę, zawiadamiając p. Witka, iż nie jest obowiązany do stałych, których domaga się p. Witke, a które może uczynić tylko żądanie oskarżyciela prywatnego właściwy sąd.

Cała rodzina zatruta się gazem we Lwowie

W czasie nocy ze środy na czwartek wydarzył się we Lwowie wypadek zatrucia gazem świetlnym, któremu uległa cała rodzina.

Przy ul. Bema 21 mieszkała w sypialni rodzina Krzyszlakowskich składająca się z pięciu osób. W godzinach nocnych jedna z rur gazowych niespodziewanie pękła, wskutek czego gaz począł się ulatniać i przedostał się do mieszkania.

Cała rodzina Krzyszlakowskich uległa silnemu zatruciu. Wszystkich odstawiono do szpitala.

Przeciwnik wielkiego muftiego ciężko ranny

JEROZOLIMA, 17.11. Szeik Abdull Kahman el Khatib, wybitny przeciwnik muftiego Jeruzolimy został ciężko ranny.

Jednocześnie w okolicach Jaffy dokonano dwóch napadów na posiadłości innych przeciwników muftiego.

W kilku słowach

Gabinet angielski odrzucił projekt utworzenia ministerstwa zaopatrzenia wojennego, natomiast uchwałił rejestrację wszystkich mężczyzn na wypadek wojny.

We Włoszech rozpoczęto rejestrację majątków i nieruchomości, należących do żydów.

Dn. 17 b. m. w Duesseldorfie odbył się uroczysty pogrzeb radcy von Ratha w obecności kanclerza Hitlera. mowę wygłosił von Ribbentrop.

Wiec w Paryżu w sal Wagram w obecności przewodniczącego komisji do spraw zagranicznych Senatu uchwalili rezolucję, przeciwstawiającą się wszelkim zakusom naruszenia integralności francuskich terytorjów zamorskich.

Król Karol rumuński wydał dn. 16 b. m. bankiet w poselstwie rumuńskim, po bankiecie odbyło się przyjęcie w pałacu Buckingham.

Komisja administracyjna stronnictwa socjalistycznego powzięła uchwałę, nawołującą do zwalczania ostatnich dekretów, wydanych przez rząd Daladier — Reynaud.

Niema mowy o cesji kolonij

Stanowcze oświadczenia Francji i W. Brytanji

PARYŻ, 16.11. W kołach politycznych duże wrażenie wywołała deklaracja premiera Daladier złożona wobec przewodniczącego komisji dla spraw kolonialnych Izby Deputowanych Taittingera, który przybył prosić premiera, by ten złożył wyjaśnienia przed komisją co do stanowiska rządu wobec rewindykacji kolonialnych Niemiec.

Premier Daladier uchylił się od udania się na posiedzenie komisji, natomiast złożył na ręce deputowanego Taittingera deklarację, stwierdzającą w stanowczych słowach, iż rząd przeciwstawi się wszelkim próbom rozbięcia imperjum kolonialnego Francji i że będzie bronił nienaruszalności tego imperjum w granicach, jakie zostały ustalone po wielkiej wojnie europejskiej.

LONDYN, 16.11. W Izbie Gmin była dziś parokrotnie poruszana sprawa kolonialna.

Posel Henderson z Labour Party domagał się zapewnienia, że W. Brytanja nie jest już więcej związana przez zawartą w roku 1898 tajną konwencję z Niemcami, według której w wypadku, gdyby Portugalia pragnęła sprzedać swoje obszary kolonialne w Afryce, między W. Brytanją a Niemcami nastąpić miałyby porozumienie co do podziału takich obszarów portugalskich.

Parlamentarny podsekretarz Stanu Spraw Zagranicznych Butler, odpowiedział, że rząd brytyjski nie uważa, aby przedwojenna konwencja posiadała dziś jakąkolwiek siłę obowiązującą.

Posel Henderson zapytał wobec tego, czy w dalszym ciągu rząd brytyjski stoi na stanowisku deklaracji, złożonej w roku 1937 przez min. Edena, że W. Brytanja nie zamierza zawrzeć z Niemcami żadnej ugody kolonialnej kosztem innych mocarstw. Podsekretarz stanu Butler uchylił się od odpowiedzi na to pytanie, ale gdy następnie posel Henderson zapytał, czy rząd brytyjski zdaje sobie sprawę ze znaczenia deklaracji portugalskiej, iż W. Brytanja zobowiązana jest do obrony kolonij portugalskich, Butler odpowiedział, że rząd brytyjski stale uznawał i w dalszym ciągu uznaje moc obowiązującą

CHOROBY PŁUC

GRUZIŁCA PŁUC jest nieublagana i choroba nie robiąc różnicy dla płeć, wieku i stanu, koszt miliony ludzi — PRZY ZWALCZANIU CHOROBY PŁUCNYCH, BRONCHITU i poręczywego, męczącego KASZLU, GRUPY i t. p. stosuj pp. lekarza.

Balsam Tricolor-Age

który, ułatwiając wydzielenie się płwociny, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego, oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel.

Do nabycia w aptekach 315

Sto niemieckiej broni pancernej

udaje się do Finlandji
HELSINKI, 16.11. W dn. 21 b. m. przybędzie do Finlandji z wizytą do inspektora broni pancernej gen. Serlina szef niemieckiej broni pancernej gen. Wollmann w otoczeniu wyższych oficerów sztabu.

traktatów zawartych między W. Brytanją a Portugalią i uważa również za obowiązującą tajną deklarację z roku 1899, na mocy której odnowiony został traktat sojuszniczy z Portugalią, jako za wierający gwarancje dla portugalskich obszarów kolonialnych przeciwko wszelkim atakom.

Wreszcie, gdy poseł Kennedy z Labour Party domagał się zapewnienia, że w jakichkolwiek rozmowach lub negocjacjach dotyczących niemieckich roszczeń kolonialnych W. Brytanja użyje swego wpływu, aby nie nastąpiły żadne zmiany, które nie byłyby poparte wolą większości lud-

ności danych kolonij, kanclerz Skarbu sir John Simon w następstwie premiera z naciskiem oświadczył ponownie, że rząd brytyjski wogóle nie ma na uwadze przekazania jakichkolwiek terytorjów kolonialnych, znajdujących się pod kontrolą brytyjską.

Żydzi do kolonij i dominjów brytyjskich

Międzynarodowy charakter problemu uchodźców żydowskich

LONDYN, 16.11. Gabinet brytyjski omawiał dziś sprawę żydowską, ale nie powziął jeszcze żadnej decyzji.

Rozważana jest możliwość osiedlenia Żydów w pierwszym rządzie w brytyjskiej Gyanie. Obliczane jest, że na obszarach tej kolonii można by osiedlić 10 do 20 tysięcy rodzin żydowskich czyli mniej więcej około 50 tysięcy osób. Koszty takiej kolonizacji byłyby znaczne i obliczane są na 30 do 40 milionów funtów. Rząd brytyjski skłonny ma być jakoby do wzięcia na swoje barki połowy kosztów finansowania tego projektu, jeżeli organizacje żydowskie, zwłaszcza w Ameryce i w W. Brytanji oraz i w innych krajach pokryłyby resztę kosztów.

Ponadto rozważana ma być również możliwość osiedlenia 3 do 4-ch tysięcy rodzin, czyli około 10 tys. osób w Australji. Minister MacDonalld poruszył sprawę tę już z W. Komisarzem Australji w Londynie Bruce.

Wreszcie brana jest również pod uwagę możliwość znalezienia pewnych innych terenów w Afryce na brytyjskich obszarach kolonialnych.

Dowodem rzeczowego podchodzenia do tej sprawy jest artykuł „Times”, który, wskazując na konieczność czynów zamiast słów, oświadcza że „niewątpliwie istnieje dosyć miejsca dla wielu uchodźców w nie których częściach brytyjskiego imperjum kolonialnego”. „Times” również przytacza możliwość poczynienia pewnych kroków przed dominją, wymieniając przedewszystkiem Australję.

Warunkiem kolonizacji Żydów na obszarach imperjum brytyjskiego musi być, zdaniem „Times”, osiągnięcie przez dyplomację brytyjską zgody władz niemieckich na zezwolenie Żydom opuszczenia Rzeszy choćby z częścią ich kapitałów. Nawet, gdyby Żydom zezwolono na zabranie połowy ich majątku, to znacznie pomogłoby to w rozwiązaniu zagadnienia.

LONDYN, 16.11. Prasa angielska donosi, że na konferencji prasowej w Białym Domu Roosevelt oświadczył wczoraj przedstawicielom prasy amerykańskiej m. in., że wiadomości z ostatnich kilku dni z Niemiec głęboko poruszyły opinię publiczną w St. Zjednoczonych. Tego rodzaju wiadomości z którejkolwiek części świata nieodwołalnie wywołać muszą podobną reakcję wśród Amerykanów.

Celem uzyskania z pierwszej ręki obrazu sytuacji w Niemczech prezydent Roosevelt zażądał od sekretarza Stanu, aby polecił ambasadorowi amerykańskiemu w Berlinie powrócić natychmiast z raportem i konsultacją.

Dzienniki angielskie donoszą również o konferencji, jaką odbył wczoraj premier Chamberlain z delegacją Żydów brytyjskich.

Premjer przyrzec miał delegacji, że podejmie akcję pomocy Żydom niemieckim. Premjer zgodził się, aby natychmiast dopuścić do Anglii sieroty i opuszczone dzieci żydowskie z Niemiec poniżej lat 5-ciu.

PARYŻ, 16.11. Prasa francuska rozważa projekt holenderski, zmieniający do rozwiązania problemu żydowskiego na płaszczyźnie międzynarodowej przez przydzielenie Żydom terenów emigracyjnych.

O ile chodzi o samą Francję, która przepiękną jest uchodźcami politycznymi, to jej możliwości — oświadcza „Temps” — są wyczerpane.

„Temps” widziałby natomiast chętnie rozwiązanie problemu żydowskiego przez przydzielenie Żydom terenów emigracyjnych w posiadłościach kolonialnych Imperjum Brytyjskiego. Dziennik donosi, iż ambasador amerykański w Londynie p. Kennedy, poruszył z rządem brytyjskim sprawę utworzenia ośrodków żydowskich w posiadłościach kolonialnych brytyjskich.

„Temps” zaznacza dalej, iż rząd amerykański byłby skłonny sam przyjąć 300 do 400 tysięcy uchodźców i wywrzeć wpływ na republikę południowo-amerykańską by ze swej strony ułatwiły imigrację uchodźców żydowskich.

Układ handlowy Anglii z Niemcami

WASZYNGTON, 16.11. Departament Stanu komunikuje, że traktaty handlowe pomiędzy St. Zjednoczonymi a Anglią i Kanadą zostaną podpisane dn. 17 b. m. wieczorem w Białym Domu.

Premjer kanadyjski Mackenzie King przez czas pobytu w Waszyngtonie będzie gościem prez. Roosevelta, z którym, jak donosi agencja Reutersa, ma również omówić zagadnienia wojskowe oraz sprawę uchodźców.

tarza Stanu, aby polecił ambasadorowi amerykańskiemu w Berlinie powrócić natychmiast z raportem i konsultacją.

Dzienniki angielskie donoszą również o konferencji, jaką odbył wczoraj premier Chamberlain z delegacją Żydów brytyjskich.

Premjer przyrzec miał delegacji, że podejmie akcję pomocy Żydom niemieckim. Premjer zgodził się, aby natychmiast dopuścić do Anglii sieroty i opuszczone dzieci żydowskie z Niemiec poniżej lat 5-ciu.

PARYŻ, 16.11. Prasa francuska rozważa projekt holenderski, zmieniający do rozwiązania problemu żydowskiego na płaszczyźnie międzynarodowej przez przydzielenie Żydom terenów emigracyjnych.

O ile chodzi o samą Francję, która przepiękną jest uchodźcami politycznymi, to jej możliwości — oświadcza „Temps” — są wyczerpane.

„Temps” widziałby natomiast chętnie rozwiązanie problemu żydowskiego przez przydzielenie Żydom terenów emigracyjnych w posiadłościach kolonialnych Imperjum Brytyjskiego. Dziennik donosi, iż ambasador amerykański w Londynie p. Kennedy, poruszył z rządem brytyjskim sprawę utworzenia ośrodków żydowskich w posiadłościach kolonialnych brytyjskich.

„Temps” zaznacza dalej, iż rząd amerykański byłby skłonny sam przyjąć 300 do 400 tysięcy uchodźców i wywrzeć wpływ na republikę południowo-amerykańską by ze swej strony ułatwiły imigrację uchodźców żydowskich.

Jak Łotwa wywalkzyła swą niepodległość

Z okazji 20-lecia narodzin naddałyckiej republiki

Z wojny światowej popiołów, na gruzach tak długo przemożnego mocarstwa carów, wyrosły w 1918 roku do samodzielnego życia nowe państwo - republiki nad brzegiem Bałtyckiego Morza, stwarzając, jakby łańcuch oddzielający świat wschodniego barbarzyństwa od cywilizowanej Europy. Z państw tych najbliższym, o międzę graniczącym z Polską sąsiadem jest Łotwa.

Wolność jej dała netyklo sama konjunktura polityczna. Ten cenny skarb to nie był tylko dar losu, trzeba go było umieć zabezpieczyć i obronić. Uczynił to głęboki i ofiarny patriotyzm mieszkańców tej ziemi, świadomych swych praw narodowych.

Niezwykle koleje przeszła budząca się do samodzielnego bytu Łotwa w pierwszych dwóch latach swej niepodległości.

Od zarania istnienia zagrożona była z dwóch stron — Niemiec i Rosji. Mimo ujawnienia w listopadzie 1918 roku, tajnej dotychczas, Łotewskiej Rady Ludowej, wyłonienia przez tę Radę rządu z pierwszym prezydentem Ulmanisem na czele oraz proklamowania w dniu 18 listopada niepodległej Republiki Łotewskiej, okupacyjne wojska niemieckie nie chciały ustąpić z zajętych terytorjów na Łotwie, a w sześć tygodni potem Rygę zajęli bolszewicy.

Rząd łotewski Ulmanisa, ulokowany w Libawie, zmuszony do przerwania tacyj z Niemcami, nie godził się na zbyt dalekoidące żądania niemieckie. Wówczas Niemcy urządzają „pucz” i aresztują ten rząd. Premjer chroni się na okręt, pod ochroną dział angielskich. Wrócić miał stamtąd już wkrótce, w pełni chwali, na trud nowy, ale owocny.

Niemcy uwalniają Rygę od bolszewików, sami się w niej sadowiać. Działają tu w porozumieniu z oportunistycznym rządem łotewskim, przez siebie kreowanym. Jednakże Ulmanis nie dał za wygraną. Proklamuje Radę Ludową, jako jedyne przedstawicielstwo narodu, wchodzi w porozumienie z Estonją. Wspólnie z Estończykami oddziały łotewskie, posłuszne Radzie, wypierają bolszewików z północnej części kraju, w czerwcu 1919 r., rozbijają Landwehrę niemiecką i zajmują Rygę.

Tutaj rozegrała się w ciągu najbliższych miesięcy decydująca walka. Nowe oddziały niemieckie, ubrane w mundury rosyjskie i uchodzące za jedną z liczących wówczas „białych” armij, zagrażają Rydze. Przed stawiając Łotyszów za bolszewików w oczach Ententy, Niemcy — rzekli „biali” Rosjanie — liczą na jej pomoc.

Gra się nie udaje. Dochodzi do bitwy, którą ułatwia Łotyszom szczęśliwa okoliczność, iż pocisk niemiecki trafia w francuski okręt, stojący w porcie; spowodowało to otwarcie ognia przez flotę Ententy na niemieckie wojska. W listopadzie i grudniu Łotysze likwidują całkowicie inwazję niemiecką.

Teraz stają się jednak zagrożeni, poważniej niż dotychczas, przez bolszewików, których napór poczyną wzrastać z miesiąca na miesiąc. Łotwa zwraca się wtedy ku Polsce i uzyskuje pomoc wojskową.

W styczniu 1920 roku ówczesny generał Śmigły-Rydz gromi bolszewików i zajmuje Dynaburg z okolicą. Po czterech miesiącach Polska wycofuje swe wojska stamtąd, zgodnie z przyrzeczeniem, danem Łotwie przez Wodza Naczelnego Józefa Piłsudskiego.

Pokój z Sowietami zawiera Łotwa wcześniej, niż Polska, z początkiem sierpnia 1920 roku.

Takie są w skrócie dzieje walk łotewskich o utrzymanie niepodległości. Doświadczenia z nich wynikające stworzyły świadomość, iż trwałe zabezpieczenie Republiki szukać należy w sojuszach z żywcymi sąsiadami. Stąd bliska łączność Łotwy z innymi państwami naddałyckimi, jednak zagrożeni przez pobliskich wrogów, stąd przejawiająca się w ciągu lat i chętnie przez Polskę widziana tendencja do wspólnej pracy z Rzeczpospolitą.

Pod przewodnictwem zasłużonego prezydenta Łotwy, Karola Ulmanisa, jej bohatera narodowego, republika zdołała uregulować swe stosunki we wnętrzu, stała się państwem rządym i zasobnym, a zabezpieczonym na zewnątrz.

Dziś obchodzi wielkie święto 20-lecia swej krwi i znojem wywalkzonej niepodległości. (G — k)

Dziś, w dniu święta narodowego Łotwy, biura poselstwa łotewskiego będą czynne. Posel łotewski min. Ludwik Ekis, w dniu tym przyjmować będzie osoby, które będą chciały złożyć życzenia, oraz członków kolonji łotewskiej w gmachu poselstwa, ul. Szkolna 6, od godz. 13-tej do 14-tej.

Staraniem T-wa Polsko - Łotewskiego, w pałacu Kronenberga, pl. Małachowskiego 4, o godz. 16 odbędzie się uroczysta akademja, w czasie której wygłoszą przemówienia prezes Towarzystwa p. Zygmunt Beckkiewicz i poseł łotewski minister Ekis. W części koncertowej wezmą udział polscy i łotewscy artyści, oraz chór „Harfa”. W czasie akademji, profesor uniwersytetu ryskiego, p. Stanisław Kolbuszewski, wygłosi odczyt o Łotwie.

Interesy polskie muszą być uwzględnione w rozwiązaniu problemu uchodźców żydowskich

Urzędowo komunikują: Przedstawiciele dyplomatyczni polskiego w Londynie, Hades Brukseli otrzymali instrukcje w celu obserwowania rozwoju uchodźców żydowskich. W szczególności winni oni baczyć, by w kształcie rozważanego problemu stały uwzględnione potrzeby graniczne Żydów z Polski.

WASZYNGTON, 16.11. W związku z rozważaniami projektami przedst. z pomocą w szerszym niż tąd zakresie uchodźcom żydowskim z Europy, ambasador Potocki prowadził w ostatnich dniach z rodajnymi czynnikami amerykańskimi szereg konferencji, w których, z polecenia rządu polskiego wskazał na konieczność uwzględnienia również problemu emigracji żydowskiej z Polski.

Całkowite eliminowanie Żydów z życia gospodarczego Niemiec

BERLIN, 16.11. Z okazji wywadenia w urzędowanie nowego kierownika grupy gospodarczej „Przemysł” wygłosił minister ds. gospodarki Rzeszy dr. Funk przemówienie, w którym sformułował zasady zupełnego uwolnienia życia ekonomicznego państwa od elementów żydowskich.

Wychodząc z podstawowej zasady narodowo-socjalistycznej polityki o jednolitości państwa i gospodarstwa, Funk oświadczył, że dłuższą metę niemożliwe było połączenie z życia państwa żydowskiego państwa im swobody działania w gospodarce.

Na długo przed ostatnimi wyrokami były w przygotowaniu ustawy, dążące do zupełnego wyeliminowania tego żywiołu z naszego życia ekonomicznego. Podstawą do tego były już rozporządzenia kierownika planu czteroletniego marsza Goeringa, dzięki którym mamy dziś bankowość i giełdę oraz wielkie domy towarowe wolne od niepożądanych wpływów.

BERLIN, 16.11. W dzisiejszym „Lokal Anzeiger” ukazał się komentarz do ostatnich rozporządzeń rządu Rzeszy o wyeliminowaniu żydowskiego z życia ekonomicznego państwa.

Dziennik zaczyna od stwierdzenia, że żydowski stan posiadania w Niemczech tymczasowo na 8 miliardów marek jest o wiele wyższy. Sobotnie ustawy mają na celu przedkierowanie likwidowanie pozostałości żydowskich w niemieckiej gospodarce. Przedewszystkiem chodzi o jaknajspieszniejsze zwinięcie tych przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych, w których żydowie bezpośrednio stykają się z szerokimi masami konsumentów, artystów.

Należy się liczyć z tem, że około 2/3 tych przedsiębiorstw muszą być zupełnie zlikwidowane, a tylko 1/3 może znowu zacząć prosperować już w rękach aryjskich.

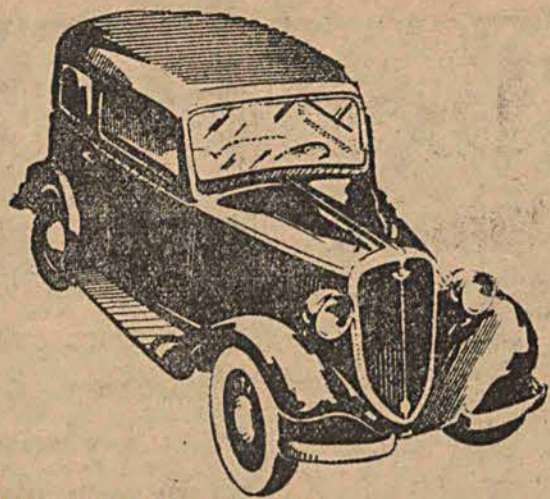
Dla Żydów nie będzie się urządzało żadnych specjalnych żydowskich zakładów gospodarczych. Swobodne zapotrzebowanie będą musieli pokrywać w sklepach aryjskich.

Wykluczenie Żydów ze spółdzielni umożliwi niedopuszczenie Żydów do mieszkań w domach, gdzie mieszkają również aryjscy. Ten paragraf umożliwi wypowiedzenie Żydom kontraktów mieszkaniowych oraz masowe przesiedlanie do domów żydowskich.

Sprawa kontrybucji zostanie jeszcze wyjaśniona. Myśli się o nadzwyczajnych podatkach, zwiększeniu stawek podatkowych i oddawaniu majątków.

Katalonia żąda zawieszenia broni

BERLIN, 16.11. Niemieckie Biuro Informacyjne donosi na podstawie wiadomości z Barcelony, iż prezydent Katalonji Aguirre udaje się w misji urzędowej do Paryża, Brukseli i Londynu, gdzie zabiegać ma o poparcie żądania zawieszenia broni w Hiszpanji.

POLSKI FIAT 508

JEDYNY SAMOCHÓD OSOBOWY
BUDOWANY CAŁKOWICIE Z POLSKICH SUROWCÓW

POLSKI FIAT S. A.
Warszawskie Biuro Sprzedaży Krak. Przedm. 13

DOSTAWA NATYCHMIASTOWA ZE SKŁADU

1188

W obozie pod Zbąszyniem

Co przeszli i jak żyją wygnani z Niemiec Żydzi polscy

Wypadki, rozgrywane się w Niemczech od chwili, kiedy w Paryżu padły śmiertelne strzały do sekretarza ambasady von Ratha, odsunęły nieco w cień sprawę gwałtownego, niezwykle brutalnego wysiedlenia z granic Rzeszy kilku tysięcy obywateli, przebywających na terenie Rzeszy za polskimi paszportami konsularnymi. Jak wiadomo, w sprawie tej toczą się od dwóch przeszło tygodni rokowania polsko-niemieckie. Trudno przewidzieć, czy i jaki skutek będą miały te berlińskie rozmowy. Niezależnie od ich rezultatu warto jednak poświęcić słów parę metodzie, jaką władze niemieckie zastosowały, sposobowi, w jaki wydalono z granic Rzeszy kilka tysięcy ludzi.

28 października

Dnia 28 ubiegłego miesiąca w pięć rano między godziną czwartą i szóstą u kilku tysięcy obywateli polskich, mieszkających od lat w Niemczech, zjawili się policjanci, oświadczyli: jest pan aresztowany. Na pytanie o podstawy aresztowania w większości wypadków odmawiano odpowiedzi; w niektórych wypadkach okazywano zarządzenie władz policyjnych o wydaleniu z granic państwa niemieckiego w ciągu dwudziestu czterech godzin, przy czym zaznaczano, że termin dwudziestu czterech godzin jest tylko formą, gdyż wydalenie nastąpi natychmiast. Tam, gdzie aresztowanym nie udzielono żadnych wyjaśnień, policjanci nie pozwolili im zabrać ze sobą literalię, nawet kawalka mydła. Tylko w wypadkach wyjątkowych wolno było zawiadomić rodzinę, czy bliskich.

Aresztowani zostali zaprowadzeni pod silną eskortą do przystanku policyjnego. Stąd część odstawiono do specjalnie przygotowanych na dworcach towarowych pociągów. Pociągi te ruszyły w kierunku różnych punktów granicznych. Przez cały czas jazdy przez terytorium niemieckie przedziałami byli pilnie strzeżeni przez uzbrojonych żołnierzy, którzy nie pozwalali opuszczać miejsc. Przed przybyciem do punktów granicznych przeprowadzono u aresztowanych kontrolę dewizową. Kto miał więcej niż dziesięć marek, musiał resztę oddać władzom niemieckim. Z tych pozostawionych dziesięciu marek władze niemieckie ściągły jeszcze przymusowo po kilka marek za przymusowy przejazd. Pociągi graniczne przybyły na polskie stacje graniczne zupełnie dla władz polskich niespodziewanie, co oczywiście dało powód do szeregu niezwykle dramatycznych komplikacji.

Pod groźbą karabinów i bagnetów

Nie wszyscy wydaleni zostali jednak odstawieni pociągami. Część, również pod eskortą policyjną odwieziono na granicę samochodami ciężarowymi. Odnosi się to przede wszystkim do granicy Neu-Bentzen — Zbąszyn. Kiedy po wyładunku transportów polskie władze graniczne, postawione wobec sytuacji

przymusowej, nie chciały jej uznać, zmuszono te transporty pod groźbą karabinów i bagnetów do przekroczenia pasa granicznego.

Akcja systematycznie zorganizowana

W takich mniej więcej okolicznościach wydalono w ciągu jednego

dnia kilka tysięcy ludzi. Była to akcja systematycznie zorganizowana i przeprowadzona. W łwiej części dotknęła ona mężczyzn, zarówno starszych, jak i młodych chłopców, przebywających w sierocińcach. Prawie wszystkie żony wydalonych pozostały na terytorium Niemiec. Tylko w wyjątkowych wypadkach po-

zwolono im na zaopatrzenie deportowanych w odrobinę żywności.

Współczucie władz i ludności

Jakież były pierwsze chwile wydalonych w Polsce? Przedewszystkiem należy stwierdzić, jak wynika ze zgodnych relacji, że zarówno wła-

dze polskie, jak i ludność zamieszkała w strefie granicznej, okazała deportowanym wielkie współczucie. Niezależnie od tego, że większość wydalonych składa się z ludzi albo zupełnie nie mówiących po polsku, albo też bardzo słabo władających językiem polskim, widok ludzi głodnych, obdartych, pozbawionych wszystkiego wywołał wrażenie wstrząsające. Kto mógł i jak mógł, spieszył z pomocą.

W obozie

Cóż się dzieje w tymi kilkoma tygodniami ludzi, którzy od dwóch przeszło tygodni znajdują się wskutek retorsyj niemieckich na terenie państwa polskiego? Odpowiedź na to pytanie jest dosyć trudna. Ta część, którą dostawiono na punkty graniczne pociągami, rozjechała się przede wszystkim po całym kraju, korzystając z pomocy krewnych, bliskich, lub żydowskich towarzystw filantropijnych. Inaczej przedstawia się sytuacja tych, których odstawiono do stacji Zbąszyn częściowo pociągami, częściowo samochodami ciężarowymi. Urządzono dla nich w pasie granicznym coś w rodzaju prowizorycznego obozu. Do czasu zakończenia rozmów, polsko-niemieckich obozu tego nie wolno nikomu opuszczać. Poza innymi względami decydującą rolę grają tu względy sanitarne.

Horoskopy

Jakże się przedstawiają horoskopy toczących się od przeszło dwóch tygodni pertraktacji? Wydaje się, że nawet gdyby władze niemieckie zgodziły się na status quo, to jest na powrót wydalonych, tylko znikoma ich część w obliczu wypadków, które się rozegrały ostatnio na terenie Rzeszy, zaryzykowałaby ten powrót. Chodzi raczej o to, czy i w jakim stopniu wydaleni będą mogli otrzymać przynajmniej w części to mienie osobiste, którego się dorobili w ciągu długich lat przebywania w Niemczech.

Wstrząsająca wymowa faktów

Tak mniej więcej wygląda sprawa w relacji dziennikarskiej. Umyślnie i celowo utrzymaliśmy ją w tonie czysto informacyjnym, pozbawionym akcentów uczuciowych. Są bowiem sytuacje, w których sama wymowa faktów jest dostateczna. Z sytuacją taką mamy tu bezspornie do czynienia. Verax

Wypadek lotniczy w pow. brzeskim

Na terenie wsi Kępa Bogumiłowska (powiat brzeski) opadł samolot, należący do Aeroklubu krakowskiego. Samolot pilotowali dwaj urzędnicy pocztowi z Krakowa, Jan Cymbarski i Edmund Piegłowski. Wyszli oni z katastrofy bez szwanku, natomiast samolot uległ poważnym uszkodzeniom.

Sledztwo ustali przyczynę katastrofy.

W ciemnych zaułkach Gdańska

Po Żydach — groźby wobec zakonów katolickich

W ciemnych zaułkach miasta Gdańska zwłaszcza na starym mieście nad Motławą odbywały się dn. 16 b. m. w godzinach wieczornych i nocnych ostatnich dni prawdziwe polowania na Żydów.

Młodzi ludzie uzbrojeni w grube pałki z drutu stalowego i mosiądzu pilnowali zaułków i przejść, napadając przechodniaków, którzy im z wyglądu przypominali Żydów. Przy tej okazji napastowano też Polaków-katolików.

Okna i drzwi zdemolowanych sklepów są już pozabijane deskami. Ży-

dzi od kilku dni chodzą po Gdańsku tylko grupami po paru ludzi. Wielu uciekło przez pobliską granicę do Polski — dużo wyjeżdża statkami z Gdańska.

„Po synagogach gmachy i kaplice katolickich zakonów”. Takie hasło rzucili gdańscy hitlerowcy oświadczając, że po zlikwidowaniu synagog i innych obiektów gminy żydowskiej nadchodzi kolej na siedziby zakonów katolickich. Przejęcie

tych obiektów ma być uzasadnione potrzebami Wolnego Miasta Gdańska.

Według kursujących wiadomości, na pierwszy ogień mają pójść domy XX. Pallotyń w Gdańsku, Wrzeszczu i Helmhül, gdzie znajdują się dobrze zagospodarowane siedziby tego zakonu.

Następnie mają być wywłaszczone Domy Katolickie, a m. in. znany dom w Oliwie, wreszcie inne objekty kościelne w Gdańsku.

Brutalne metody na Litwie

Zmiana posta w Warszawie

Wychodzący w Kownie „Dzień Polski” donosi, że dn. 11 b. m. do mieszkania pp. Gołębiowskich w Kalwarji przybyła policja i zabrała paszporty wszystkich członków rodziny. Pp. Gołębiowscy zostali pozbawieni obywatelstwa litewskiego i uznani za obco krajowców.

Pp. Gołębiowscy posiadają w Kalwarji nieruchomość i mieszkają tam od 1901 roku. P. Gołębiowski ożeniony jest z zamieszkałą od dawna

na Litwie p. Marją Czarkowską. Mają oni 5 dzieci. Jak należy przypuszczać, powodem represyj litewskich jest fakt, że p. Stanisław Gołębiowski jest sekretarzem zawieszzonego oddziału towarzystwa „Pochodnia” w Kalwarji, p. Witold Gołębiowski zaś jest skarbnikiem tego oddziału.

„Dzień Polski” pisze, że nie jest to wypadek o osobistym. Tego rodzaju bowiem metody pozbawiania obywatelstwa stosowane wobec Po-

laków znane są od dawna. W ten sposób pozbawiono obywatelstwa inspektora gimnazjum polskiego w Poniewierzu, Jelca oraz mieszkańców wsi Tawtusze w pow. rosieńskim.

„Memeler Dampfboot” donosi, że postanowiono odwołanie z Warszawy posła Skirpy. Równocześnie odwołany został poseł litewski w Berlinie dr. Szaulis. Miejsce jego ma zająć p. Skirpa.

Pani Czang-Kai-Szek budzi sumienie świata

20-letnia ambasadorka Chin w drodze do „białych”

Zyjemy w czasach, w których znaczenie opinii publicznej ulega zupełnemu przewartościowaniu.

Biedna opinia publiczna sama zatraciła już poczucie tego, co właściwie reprezentuje: czy jest głosem wolającego na puszczy, głosem bezsilnym, czy też sprowadzić może jakiś materialny efekt działania...

Są państwa, które ją sobie zupełnie lekceważą, są takie, które w nią jeszcze wierzą.

Niestety, wierzą przeważnie te słabe, te szukające ratunku i wyciągają do opinii publicznej ramiona, jak tonący do... brzytwy.

Ostatnio Chiny szukają wszelkich dróg, żeby skierować na siebie przychylny spojrzanie Europy i Ameryki, żeby poruszyć serca, wierząc, że tem łożyskiem popłynie efektywna pomoc. I podczas, gdy Japończycy dziesiątkują armię chińską i wdzierają się w głąb kraju, pani Czang-Kai-Szek wysłała swoją najbliższą współpracowniczkę, młodszą Lucy Tou, żeby budziła opinię publiczną.

Dwudziestoletnia „ambasadorka” nieszczesnych Chin ma przebyć trasę: New-York, Paryż, Londyn, Bruksela, Haga, Bern, Genewa, Paryż i w tem wielkim kole pozyskać odczytami i stosunkami osobistymi po-

moc dla swego kraju.

Cieżkie to zadanie, jakie włożyła pani Czang-Kai-Szek na wątłe barki młodziutkiej swej współpracowniczk.

Ale kto wie... zapal i wiara czynią cuda. A piękna pani Lucy Tou pełna jest wiary w swoje posłannictwo.

Ukończyła niedawno wydział socjologiczny na uniwersytecie w Hankou, pracowała potem przy boku nieustraszonej żony marsz. Czang-Kai-Szeka, była wśród ognia bitew i jęku umierających żołnierzy, była przy boku napół oszalałych uciekinierów... Twardą przeszła szkołę życia. Ma wielki hart ducha i wielką miłość dla swych współbraci.

Czy zdola tem zdziałać coś, jako dyplomatkę wśród białych? — marzałek Czang-Kai-Szek wierzy, że tak. Misja pani Lucy Tou już się rozpoczęła.

Na półkach księgarskich Paryża ukazało się ostatnio tłumaczenie książki państwa Czang-Kai-Szek p. t. „Źródła dramatu Chin”.

Książka ta — to także jeden ze sposobów zwrócenia opinii publicznej świata na pokrzywdzony kraj.

Czy wywoła rezonans, o jakim marzą patrijotyczni autorzy, mar-

załek Czang-Kai-Szek i jego żona?

Przedmowa francuskiego tłumacza p. Roberta Delle Donne jest bardzo... trzeźwa, żeby nie powiedzieć wręcz sceptyczna: „Według pewnej doktryny — zaczyna p. Robert Delle Donne — wojna chińsko-japońska łatwa jest do zlikwidowania. Nie trzeba do tego nawet użyć sił zbrojnych państw ościennych. Wystarczy bojkot towarów japońskich i wstrzymanie eksportu do Japonii materiałów pierwszej potrzeby. Ale które z państw się na to zgodzi? Istnieje sprzeczność między wskazaniami etyki a interesami gospodarczymi kraju. I cóż można na to poradzić? Europa i Ameryka zaopatruje zarówno Chin, jak Japonię.

Kiedy przypominam sobie słowa Kreona z Antygony „Najeżdźca i okupowany nie mogą być traktowani jednakowo”, widzę, ile wieków dzieł nas od mentalności starożytnych — rzuca z prawdziwym francuskim „esprit” p. Delle-Donne.

Młoda i pełna entuzjazmu ambasadorka Chin, p. Lucy Tou niełatwo będzie miała zadanie. Obudzić serce świata dla Chin... tak, to się może uda. Ale jakie to przyniesie rezultaty efektywne — no, to już zupełnie inna sprawa.

ha. jot.

Tabela loterii

Nieurzędowa z dnia 17 listopada

I i II ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stala dzienna wygrana z 5.000 pada na nr:
40383
Zi 5.000 na n-ry: 52515 131311
Zi 2.000 na n-ry: 11227 51036 58128
Zi 1.000 na n-ry: 16209 77096 111143 134919
Zi 500 na n-ry: 31400 34736 44000 48364

Wygrane po zł 125

102 405 1019 396 2012 3126 335 4039 677
5174 335 684 6100 7237 871 997 8138
10255 439 672 740 11310 45 578 12583
796 14132 85 411 89 15563 81 951 16474
505 17393 524 880 18012 657 19527
20553 2512 74 812 947 22124 543 23564
24382 25777 512 665 759 21020 439 739
893 21736 493 28337 976 21179 214 73
30242 618 17 856 31291 502 694 858 934
32058 141 455 699 714 930 33258 52 34151
75 637 985 36364 423 604 836 37436 637 95
35120 425 91 709 43 39807
40605 41370 575 42114 830 43108 35 291
458 663 789 892 58 44120 472 581 46226
314 48 832 901 47027 75 702 88 828 98
48076 134 104 49188
50293 51660 611 91 52055 859 53287 351
861 54060 638 682 947 15339 601 86719 87
883 57708 5236 673 59457 740
60885 61002 57 67 616 50 735 63110
64079 805 65471 827 66143 67391 69391
689

Wygrane po zł 125

70333 71104 423 561 72181 257 73215 98
74252 522 75033 754 903
76663 759 77897 78015 432 733 987 79202
882 842
80521 81219 574 82155 711 876 83494
723 84428 660 85111 462 86560 783 87178
76 88398 640 89313 685
90264 689 86 11013 50 308 759 854
92141 302 979 91 93039 94202 95386 97133
466 98341 99559
100021 7 9 101165 586 807 74 106362 977
103110 282 537 73 104618 105091 209 624
106047 107448 885 103216 109107 231 738
999
110058 233 111177 112071 113288
114130 786 974 115308 65 435 835 116729
874 117683 805 86 118140 412 119194 821
927 28
120043 403 702 122278 633 123591 124601
723 894 125760 94 922 126863 127092 784
934 128056 129537 74 718
130293 936 131725 132543 133616 883
134318 135007 295 926 138095 991
140126 458 141737 143278 374 796 145971
146074 777 821 147255 468 517 148004 397
922 149008 427 845
151130 520
152194 291 153411 154682 155690 956 156194
157021 533 753 73 81 158349 537 67 633 700 159198
160000 78 37265 480

Wygrane po zł 62,50

27 226 329 467 744 1205 91 584 20096 201
575 122 5129 822 725 914 4439 653 901
5096 132 46 353 81 492 715 6539 7452 866
8032 267 330 477 636 712 63 9115 68 73
237 32 36 72 406 603 975 85
10146 56 249 776 11264 502 12899 13128
779 943 14056 458 799 991 15299 315 541
611 920 16130 673 894 933 17098 155 66
209 634 18603 551 874 19032 243 44 353
96 510 894 92
20024 307 21382 538 738 22377 428
21294 965 858 24179 360 573 25158 238 349
560 666 834 962 26189 203 75 386 500
27455 517 28193 227 689 895 29215 330
761 801 56
30019 266 442 633 70 874 11037 489 716
993 32771 78 497 537 60 6619 75 33099 128
221 501 657 736 34425 354 70 809 974
36160 78 37265 480
38093 644 757 869 976 39371 480 810
40116 46 51 259 422 641 41140 773 870
90 981 42182 287 304 43189 261 430 96
44258 405 61 77 909 45025 111 39 71 427
47 92 587 675 713 831 46189 312 90 901
46 50 47023 67 157 264 458 650 67 74 781
48138 49006 110 433 77 737 936
50391 478 733 951 51164 52180 259 353
417 512 617 53061 139 212 389 424 512
54816 56216 491 695 50224 214 706 57221
324 401 560 58011 402 504 19 608 829 59024
71 387 563 50 647 81
60095 257 555 628 72 913 30 61287 403
12 53 67 534 648 813 62591 63572 64226
429 65028 199 66132 67810 68004 69076 684
891
70333 54 766 71026 32 57 72001 140 72
270 743 46 951 75086 399 636 74031 798

76015 77099 106 256 546 78079 421 48
79271 308 649 61 776
80216 503 84 745 944 81173 426 787
83107 66 462 524 614 84890 85087 98 168
86090 197 233 3396 436 632 777 87780
88338 487 851 89950
90323 91056 448 531 902 92575 647 9259
41 93289 382 597 757 517 94209 318 95254
460 19 77 96253 656 908 98496 578 756
99551 662 93 797 849 972
100084 586 93 731 877 80 101161 610 862
102045 300 802 103256 353 104587 618
105366 581 939 106220 588 107475 506 656
79 852 938 108527 700 109515 652 88 778
111260 71 384 568 811 95 112039 108 585
113330 116094 144 940 117242 623 840
118191 338 94 453 119189 231 347 527
120078 113 278 565 686 121145 421 507
755 821 902 122060 642 809 917 78 123157
494 124046 141 376 761 946 125215 62
126815 127040 453 816 128411 745 827 940
129109 500 16 767
131167 206 995 132306 487 663 831 913
133220 921 134457 520 715 95 871 135234
604 983 137556 95 709 138433 795 837
139175 601 49 64 806
140330 405 8 18 951 141885 249 503 905
142219 616 143150 607 144176 303 426 619
148005 594 927 146588 847 964 147087 844
148501 149597 783 855
150191 151167 231 304 60 415 85 605 49
842 997
152258 153069 541 914 25 154020 573 869 914
155139 947 156322 86 651 157362 586 711 158095
518 159388 93

III ciągnięcie

Wygrane po zł 125

148 667 877 2774 843 942 3326 5023 74
733 43 81 6500 49 7398 594 8054 173 783
9600
10115 816 92 12290 436 95 518 13021 39
255 708 14346 15263 481 782 838 16868
17102 871 19004 441 617
20453 931 21682 95 22075 706 23022 104
24401 804 26648 803 27321 28453 29005 403
30154 376 31091 132 611 787 88 913
32330 681 771 804 19 35599 34084 502 803
35143 340 840 36143 37031 314 627 38067
632 722 39642 706
40444 954 41609 766 42019 548 43592
704 56 64 44677 45109 317 794 46099 388
47375 901 48114 446 713 49357
50329 419 546 856 58 80 51893 52131
889 964 48 53166 733 36 54077 580 670 737
818 58669 56484 710 57450 58626 928 48
59179 209 133 61 453 582
60076 138 413 6133 62396 63958 64378
499 890 65151 980 66157 765 756 884 67088
769 936 68061 945 69035 723 94
70151 53 70 327 71157 238 72073 364
812 66 73155 348 573 692 74637
75592 76239 327 51 719 819 938 70 77818
78195 475 569 948 79398 821
80105 98 641 882 81215 82605 83442 831
84128 304 546 85507 772 837 86510 656
87310 569 88457 89566 814
91442 501 4 616 92335 465 84 945 93199
238 94274 718 884 95084 870 96101 214 41
316 36 98313 79 533 637 99302 311 99
100468 101060 102084 103443 104062 159
641 106884 930 107443 908 108516 89 816
109551 709
110659 111063 128 112926 113085 305 9
25 91 625 114301 115145 951 116210 571
84128 304 546 85507 772 837 86510 656
870 117443 118203 391 464 119083 514
120672 122136 356 460 95 506 829 938
123492 574 632 983 125166 219 126030 908
709 127166 128003 253 952 129087 665 840
130892 131023 66 112 593 648 132497
134168 734 135148 322 552 84 888 136142
739 137719 806 138409 873 924 139079 240
693 747 851
140587 895 141028 841 85 145192 304
753 144304 714 145254 609 767 146140 30
990 147437 975 148153 512 800 919 149155
525 642
150247 309 151711 26 874 152188 90 239
929 153121 30 154196 705 12 155018 156207
946 157768 158705 996

Wygrane po zł 62,50

1329 416 542 694 590 2128 512 626 3098
113 736 803 4129 297 364 922 5249 384
437 977 6162 521 926 35 7188 610 870 8699
9608 755 807
11467 818 48 63 12270 593 645 13072
629 912 39 14124 219 498 559 837 15311
638 787 887 16035 208 780 17000 40 400
578 667 968 18047 627 19073 122 273 432
643 717 821
21025 34 142 568 22739 23133 234 969
24497 503 57 25205 94 447 66 572 883
26355 461 890 27231 95 431 646 715 16
28313 871 29056 136

30071 163 535 58 841 31204 381 407 92
32192 228 57 780 912 34 33041 103 89 640
725 41 834 89 34534 701 834 35489 598
36790 999 37029 124 56 853 38268 549 679
968 88 39268
40065 126 45 630 41139 248 470 559
42003 440 604 812 43161 267 618 44260 73
226 9814 20 50 800 45104 95 274 670 708
853 46786 825 47092 120 417 85 95 745 856
43026 107 237 334 564 716 839 901 49182
261
50082 329 659 740 837 39 51495 514 834
52228 495 507 728 53014 303 937 98 54050
60 651 775 862 53049 439 59 503 706 40
56232 507 40 748 835 57027 240 338 52 432
628 745 956 97 58408 46 739 59013 250
313 715
60350 61245 465 589 634 76 906 62847
923 63664 64319 50 553 65056 126 260 494
531 66060 267 94 334 902 67433 620 725
687 883 6595 69501 12 40 74 631 33 848
967
70389 7161 722 72091 110 826 73316
74164 222 336 503 75564 614 90 703 76254
795 934 77298 956 78069 544
80018 108 578 895 975 81045 82 171 322
82142 34 89 83660 844 84202 357 85062 304
930 86092 261 491 811 87541 637 789 835
88207 99 89164 241
90068 183 498 652 724 91698 92943 93112
83 427 527 42 66 915 31 94663 745 823
95002 475 589 786 878 96037 568 608 97540
682 967 72 96006 281 99 923 32 55 99035
624 758
100018 113 214 43 313 604 88 967
101004 24 97 748 102004 82 202 23 490
574 606 16 922 103424 80 634 875 104263
105095 792 835 106726 801 107760 814 919
102471 915 30 109096 345 63 566 644 46
792 869
110021 77 211 530 809 111522 621 738
112211 891 113340 114332 651 833 115237
309 988 116668 117487 516 959 118213 701
810 119790 933
120341 651 772 69 976 21348 440 554
691 710 909 122429 678 123712 124035 47
210 516 735 125461 588 604 27 956 126790
127346 521 99 128635 201 50 129043 238
67 419 39 80 501 12 944
130072 413 671 786 823 998 131457 643
132190 378 548 610 936 133103 217 68 93
836 927 134061 83 85 269 99 348 135156
82 454 621 947 136372 137040 428 658 90
138551 139382 681
140240 555 737 929 141588 142220 622
978 143454 740 144756 59 145372 804 990
146168 444 570 608 97 147420 148163 219
671 914 149101 62 361 555 617 945
150033 346 804 151016 414 631 150273
85 152 601 735 97 822 153221 703 854
155021 95 224 156312 84 457 598 636 80
867 157336 581 713 53 158592 159203 536

IV ciągnięcie

GŁÓWNE WYGRANE

Stala dzienna wygrana z 20000 na nr:
70104
Zi 25000 na n-ry: 8627
Zi 10000 na n-ry: 31834 67377 71249 134428
152528
Zi 5000 na n-ry: 39713 52053 88331 98733
124033 157783
Zi 2000 na n-ry: 41525 78595 81225 82995
150061 182528
Zi 1000 na n-ry: 1282 2588 20960 31331 66626
71121 77759 81621 102273 109524 124854 150554
150033 346 804 151016 414 631 150273
Zi 500 na n-ry: 10975 14231 19201 33573 36027
37842 46114 53091 115393 122486 151214 152038
159559
Zi 250 na n-ry: 1065 3848 7473 9778 14620
14075 14445 14892 18671 22759 24230 25781 30736
41736 41818 46283 47639 48768 52662 56119 61788
64136 67924 68712 68747 69337 70429 74752 81209
80247 85949 86096 92507 94998 94858 99340 100100
101549 104480 104135 110078 126524 126523 128798
130258 19923 141458

Wygrane po zł 125

1341 2237 301 526 606 15 741 853 3169
701 4049 345 542 5393 6248 427 532 842
7168 9012 514 178 44 248 875
10522 917 11055 152 640 892 12065 68
120 462 77 13800 14054 566 690 710 15466
637 897 16337 976 17688 18447 689 92 904
19026 106 551 855
20018 387 742 835 21128 389 817 941
22014 458 822 92 926 23710 24 806 24216
23156 206 501 95 22176 470 864 27057 386
916 28099 221 667 71 814 29172 335 322
667
20859 31419 33079 93 607 34218 721 34
371 35441 35114 592 37013 141 434 623
89152 52 39055 62 195
40476 821 57 41012 339 42831 95 43113
247 767 825 63 44831 959 45133 702 14 88
46327 41 93 430 76 678 884 974 47110 440
48232 412 49232 62 77 83 1 2 698
50228 21131 309 583 813 73 52955 862
53366 744 999 54694 245 610 706 89 79
55029 261 510 74 886 96011 447 79 82 709
804 57370 534 837 58395 675 712 59123
265 383 506 621 93 814 47

60218 341 82 446 859 61232 323 400 614
868 904 62050 63932 65751 66047 67225
52 68194 230 726 68151 332 851
70019 369 427 516 892 941 71695 739
72131 685 884 595 73032 305 49 413 631
790 916 37 74331 35 540 76147 49 531 752
77771 78053 177 79273 88 321
80376 82 663 80 753 81504 609 924 82095
648 85355 81 782 931 84912 85074 584 989
86228 829 87616 838 88271 30 633 886
981 89122 256 770 925
90126 52 239 91895 92429 93397 94015
195 611 95019 290 984 775 96014 196 212
97098 685 99251 83
100345 427 517 89 992 101290 102601
994 103444 888 104310 107232 108081 853
99 109110
110554 97 876 111670 112378 758 113364
819 926 964
114009 309 919 115065 123 550 740 116
145 273 937 117 153 119 141 684 937
120927 12181 353 747 815 64 923 121181
353 746 815 64 923 122380 123705 44
124185 733 125105 76 909 126229 425 524
127607 831 956 12286 230 786 1296

Autarkja niemiecka w obliczu wojny

I.
Zawisła ostatnio nad Europą roza wojny wysunęła na czoło kwestję samowystarczalności gospodarczej. Wyrazem tego zainteresowania jest u nas ankieta Polskiego Tow. Ekonomicznego w sprawie: „Wolny handel, czy autarkja?” Wywody poniższe noszą charakter pewnych refleksyj w pornej kwestji na przykładzie najbardziej typowym dla stworzenia zupełnej autarkji wojennej — na przykładzie Trzeciej Rzeszy.

Sprawa ta stała się w pewnej mierze problemem ekonomicznym ustroju totalnego. Duce Mussolini stworzył nawet pojęcie „autarkji”; w tym samym tonie utrzymywane były enuncjacje ostatnim zjeździe w Norymberdze.

W przededniu ważkich wydarzeń w Europie, wybitni przedstawiciele rządu niemieckiego niejednokrotnie podkreślali, że szybki wzrost autarkji w czasie realizacji czteroletniego planu uniemożliwia blokadę ekonomiczną Niemiec.

Byłoby ciekawą rzeczą oszacowanie, o ile opinje przedstawicieli Trzeciej Rzeszy są sprawliwione. W związku z tem stoi na pogotowia gospodarczego Niemiec nietylko w obliczu wojny błyskawicznej, która coraz bliżej jest realna, ale i wojny dłuższej.

Podkreślamy, że do radykalnej zmiany pozycji gospodarczej Rzeszy na korzyść przedewszystkiem przyczyniły się tegoroczne zbiory zbóż. Według oświadczenia min. Darré zbiory zbóż tegoroczne przewyższają o 3,5 miliona ton zbiory z roku ubiegłego, a o 2,5 miliona ton przeciętną zbiorów z ostatniego sześciolecia. Od czasu tego oświadczenia, t. j. od sierpnia b. r. oszacowania te okazują się jeszcze za małe, tak, że biorąc nawet ostrożnie cyfry, podane z pewną tendencją dla zagranicy, można przyjąć za pewne, że obecne zapasy ziarna mogą, w obliczu wojny i mobilizacji powszechnej, wystarczyć na okres 18 miesięcy do 2 lat.

Jest to najlepsza pozycja alimentacyjna, jaką Niemcy posiadają od czasu dojścia do władzy partji narodowo - socjalistycznej. Według słów podsekretarza stanu Ministerstwie Wyżywienia, Backe, rezultat uzyskano przez maksymalne wyzyskanie wydajności gruntów i przez powiększenie arealu zasiewów do możliwego kresu.

Pośrednim atutem znaczącą w tym pozycję Niemiec był wzrost zasiewów zbożowych ma tę przyczyną odwrótną, że zmniejszyły wydatki uprawę paszy, tak, że Niemcy obecnie więcej, niż kiedykolwiek stały się zależne od importu paszy dla podtrzymania normalnej produkcji mięsa i nabiału. Już mniejsze znaczenie gospodarce posiadają miernie produkujące jarzyn i owoców. Brak tłuszczów zwierzęcych, będących skutkiem gromadzenia ziarna, spowodował wzrost importu tych tłuszczów i ich zamagazynowanie. Tak więc potężna I. G. Farbenindustrie przez spółkę pod nazwą „Rohstoffwerke” Rumunję do uprawy soi, której zbiór jest praktycznie biorąc, całkowicie ekwiwalentem są zablokowane w Rumunji należności niemieckie. Tłuszczów wielorybich uzyskano od grudnia 1937 do marca 1938, to jest w okresie dozwolonym przez konwencję londyńską, 92 tysiące ton wobec 33 tysięcy ton z roku ubiegłego.

Niewątpliwie, drugim czynnikiem, poważnie zwiększającym niemiecki potencjał wojenny,

jest posiadanie dużych zapasów tłuszczów importowanych. Z mięsem jest o wiele gorzej i niema możliwości zwiększenia produkcji bez zmiany obszarów, przeznaczonych pod zasiewy zbożowe, na zasiewy pastewne. Lecz zboża również tworzą pozycję niezbędną.

W razie wojny, głodu w Niemczech być nie może, ale braku już istniejące zmuszą się poważnie.

Rozważania czynione są w założeniu, że istniejący plan strategiczny Niemiec, polegający na przebiegu sobie drogi do południowo - wschodnich baz żywnościowych, może się nie udać. (Rumunja, Węgry, Ukraina).

Najczulszym punktem dzisiejszych Niemiec jest niedostatek surowców, a nie brak żywności, (prócz wspomianej uprzednio paszy). Jeżeli chodzi o surowce istotne, to Niemcy autarkiczne są przedewszystkiem zależne od produkcji namiastek - ersatzów. Najważniejszym surowcem są tu oleje pędne. Oszacowanie obecnych zapasów olejów w Niemczech jest z różnych względów ogromnie utrudnione. Podkreślić warto, że produkcja olejów z węgla, tylko w części może zaspokoić wzrastające ciągle zapotrzebowanie rynku wewnętrznego.

W roku 1936 konsumpcja olejów wynosiła w Niemczech około 5.000.000 ton. W r. 1937 przekroczyła pięć i pół miliona ton. W warunkach wojennych trzeba się liczyć z zapotrzebowaniem dwu- lub trzykrotnie większym. A produkcja 10.000.000 ton olejów z węgla wymaga zużycia co najmniej 50.000.000 t. tego ostatniego. Liczba ta jest niemożliwa do osiągnięcia; primo, bo nadprodukcja węgla w Niemczech nie osiąga nawet ułamka tej liczby, a secundo, że nie do pomyslenia jest stworzenie ad hoc zakładów przemysłowych do takiej skali produkcyjnej. Mając to na uwadze, Niemcy dążyli przynajmniej do obniżenia kosztów importowanych olejów, przez sprowadzanie ropy nierafinowanej. Była to zmiana korzystna dla bilansu płatniczego, ale problem autarkizacji nie posunął się przez to ani o krok.

Stąd wniosek konkretny: Jeżeli Niemcy nie będą dysponowały rumuńską naftą, to nie można pomyśleć o długiej wojnie, połączonej z blokadą morską i jej następstwami. Ale, powtarzamy, zapasy na pewien czas są i one są brane w kalkulację strategiczną, z nadzieją szybkiego sukcesu.

M.H.T.

„Trójporozumienie” motoryzacyjne

Krajowe zakupy nowej montowni

W kołach dobrze poinformowanych potwierdza się przypuszczenie na temat mającego dojść do skutku porozumienia pomiędzy Lilpopem, P. Z. Inż. i Wspólnotą Interesów. Porozumienie takie miało na celu wypracowanie planu i programu produkcji na krajowym rynku samochodowym. Dojście do skutku takiego porozumienia miałyby nastąpić dzięki inicjatywie międzyministerjalnej komisji motoryzacyjnej.

W związku z decyzją budowy montowni, Grupa Przemysłu Motoryzacyjnego nawiązała kontakt z Wspólnotą Interesów celem poinformowania co do możliwości dostaw wyrobów krajowego przemysłu pomocniczego. W początkowej fazie montaż samochodów niemieckich przez Wspólnotę Interesów korzystać będzie z produkcji krajowej w zakresie ogumienia, akumulatorów oraz narzędzi wyposażeniowych. Stopniowe szersze uwzględnianie produkcji krajowej następować jednak będzie musiało w dosyć szybkim tempie, gdyż Wspólnota zobowiązała się produkować samochody DKW w wykonaniu całkowicie krajowym już w lutym, a najpóźniej czerwcem 1940 r.

Przemysł metalowy w oczekiwaniu zamówień na okres zimowy

W obliczu zbliżającej się zimy, niezmiernie ważnym zagadnieniem jest przeciwdziałanie zwiększeniu się bezrobocia w okresie miesięcy zimowych. W tych przemysłach, które są przygotowane technicznie na pełną pracę i nie zależą od wpływów sezonu zimowego, lecz muszą ograniczać swe prace w czasie zimy wskutek braku zamówień, szczególnie ważnym zadaniem jest równomierny rozkład pracy. Jest on do osiągnięcia w warunkach, gdy udzielone tym przemysłom zamówienia opiewają na terminy możliwie długie.

Względy te znalazły swój wyraz w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 29.I. 1937 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu państwa, samorządu oraz instytucji prawa publicznego, które to rozpo-

ządzenie — wiążące urzędy i przedsiębiorstwa państwowe, samorządowe oraz inne osoby prawa publicznego — przewiduje, że „zamówienia na dostawę lub robotę powinny być udzielane, o ile możliwości w takim czasie, by ich wykonanie przypadło na t. zw. sezon zimowy”.

W oparciu o ten przepis rozporządzenia, organizacja przemysłu metalowego wystąpiła w tych dniach do ministerstw o możliwie szybkie wydanie przemysłowi metalowemu tych zamówień, które są przewidywane i mogą być już ustalone, a które ze względów programowych lub przyjętej dotychczas praktyki były odkładane na terminy późniejsze.

Zaszczytne odznaczenie

Dr. Jerzy Łaszcz, dyrektor Targów Katowickich, oraz Śląskiego Towarzystwa Wystaw i Propagandy Gospodarczej — odznaczony został Złotym Krzyżem Zasługi w uznaniu za prace zawodowe na polu społeczno-gospodarczym.

Ukraińcy tworzą przemysł

Na ziemiach południowo-wschodnich Ukrainy rozwinięli ostatnio ożywioną akcję za stworzeniem silnego przemysłu, który znajdowałby się wyłącznie w rękach ukraińskich.

Na akcję tę społeczeństwo polskie, jak i polskie sfery gospodarcze powinny zwrócić baczną uwagę. W ostatnich czasach już powstało kilka przemysłowych placówek ukraińskich.

Giełda pieniężna

WALUTY I DEWIZY

Na wczorajszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była mocniejsza, przy obrotach średnich. Notowano: Amsterdam 289, Bruksela 90.10, Kopenhaga 111.75, Helsingfors 11.05, Londyn 25.03, Nowy Jork 5.32, Nowy Jork kabeł — 5.32.25, Oslo 125.70, Paryż 14.04, Praga 18.27, Sztokholm 129.05, Zurich 120.05. Bank Polski płać za dolary amerykańskie 5.28.50, kanadyjskie — 5.24, floreny holenderskie 288, franki francuskie 13.98, szwajcarskie 119.56, funty angielskie 24.94, guldeny gdańskie 99.75, belgi belgijskie 89.85, korony czeskie odcinki do 100 koron — 10.40, korony norweskie 125.05, duńskie 111.20, szwedzkie 128.40, liry włoskie odcinki do 100 lirów 19, marki fińskie 10.85, marki niemieckie srebrne 90.

PAPIERY PROCENTOWE

Dla papierów procentowych tendencja była mocniejsza, przy obrotach zwiększonych. Notowano: 3¹/₂% inwertycyjna I em. — 83.63, serja 92.75, II em. — 83, serja 91.50, 4¹/₂% dolarowa — 42.50, 4¹/₂% wewnętrzna 65.25, 4¹/₂% konsolidacyjna 66.50, 5¹/₂% konwersyjna odcinki po 100 zł. — 67.75, 5¹/₂% Warszawy z r. 1933 — 73 — 73.25, odcinki po 1.000 zł. — 73.75, 5¹/₂% Warszawy z r. 1936 — 72, 5¹/₂% Warszawy stare 77, 4¹/₂% ziemskie — 64.50.

AKCJE

Na rynku akcyjnym tendencja była mocniejsza, przy większych obrotach akcjami Banku Polskiego. Notowano: Bank Polski 132, Cukier 36, Węgiel 34.50 — 34.25 — 34.50, Lilpop 88, Modrzejów 20.50, Ostrowiec 65.25 — 65.50, Starachowice 43.50, Żyrardów — 60. W obrotach prywatnych: 3¹/₂% renta ziemiska odcinki po 5.000 zł. — 52.50 — 53, po 1.000 zł. — 53.50, po 500 zł. — 58 — 58.50, po 100 zł. 85.50.

POZAGIEŁDOWE KURSY WIECZORNE

Inwertycyjna I em. — 83.63.
Inwertycyjna II em. — 83.
Konsolidacyjna — 66.50.
Wewnętrzna — 65.25.
Konwersyjna — 67.75.
Dolarówka — 42.50.

Zamiary „zglajchszaltowania” ludności wiejskiej

Zapowiedź przymusowej organizacji rolnictwa

Tak głośno rozbrzmiewające swego czasu hasło „Frontem do wsi” nie traci wciąż jeszcze na popularności. Wsią interesują się wszyscy. Interesuje się też „Gazeta Polska”.

Nie chodzi jej o sprawę o dzisiaj sze położenie rolnictwa, o wiszącą nad niem ponownie groźbę biedy, o podniesienie cen zboża itp., lecz tylko o — organizację.

„Gazeta Polska” pragnie organizować. Uważa, iż to jest dziś naczelną zadanie i po zreorganizowaniu, „zglajchszaltowaniu” i wtłoczeniu całej ludności wiejskiej w jednolite ramy organizacyjne, wszystkie zasadnicze zagadnienia rolnicze zostaną może nie rozwiązane, lecz do tego całkowicie przygotowane.

Sprawa ta, pisze „Gazeta Polska”: „podobnie, jak sprawa inwestycyjna być traktowana w sposób powszechny. Rozwiązania fragmentaryczne, drobne dżubanki na poszczególnych odcinkach mogą powiększyć tylko chaos, panujący w dziedzinie organizacji stanu rolnego”.

Czyż jednak wszelka „oficjalna” robota na polu „organizowania” rolnictwa nie przejawiała się w owych „dżubankach”, nie przynoszących żadnych gospodarczych korzyści.

Nie przynosiło ich nietylko samo organizowanie. Wszelka „planowość” w rolnictwie wyglądała zawsze bardzo smętnie. Jeden przykład takiej planowości podaje „Gazeta Polska”, używając go jako argumentu za „u-powszechnieniem” organizacji.

Pamiętamy doskonale silnie propagowaną swego czasu akcję, polegającą na masowej budowie spichrzów gminnych, szczególnie w woj. wschodnich. Powstało też ich wówczas bardzo wiele. Tłumaczone też było usilnie społeczeństwu, że spichrze te podniosą dobrobyt i usuną stale goszczący tam głód.

Tymczasem:

„pobudowane dość znacznym kosztem spichrze spółdzielcze trzeba było zamienić na arezsy. Stało się to dlatego, że areszt wzniósł się w hierarchii potrzeb miejscowych wyżej od spichrza spółdzielczego. Tak było, bo ze spichrza nikt nie chciał korzystać, a z areztu — niktórzy musieli. Ale w takim razie trzeba było budować od razu to, co potrzeba”.

Wszystkim holaczkom zapobiegnie „organizacja”. Nad należytem zorganizowaniem rolnictwa myśli dziś Ozon:

„w dobre realizacji zamierzeń programowych Obozu Zjednoczenia Narodowego wysuwa się na plan pierwszy sprawa nadania rolnictwu takich form organizacyjnych, które zapewnią narodowi polskiemu pełne wykorzystanie sił społecznych i gospodarczych wsi. Rolnictwo musi służyć potrzebom narodu”.

Organizowanie odbywać się ma pod hasłem przygotowania ludności wiejskiej do obrony państwa. Hasło jest piękne i zrozumiałe, lecz czy doprowadzi do celów obronnych koniecznym jest rozwiązywanie i niszczenie dotychczasowych form organizacyjnych i tworzenie nowej, jednej, wielkiej organizacji, do której mają być wtłoczeni wszyscy rolnicy, kobiety i młodzież.

Organizacje rolnicze posiadają u nas piękne tradycje. Działają i działają one oddawna i możemy im zawdzięczać nietylko siłę gospodarczą, np. w Poznańskim, lecz również i utrzymanie polskości, trudno więc jest przekonać kogoś, że wszystko to należy rozwiązać i całą robotę zaczynać od nowa, tem bardziej, że w gruncie rzeczy ostatnio tworzone i forsowane organizacje poza polityką nie przynoszą swym członkom żadnych realnych korzyści.

Spodziewać się natomiast można, iż tworzona sztucznie, nowa organizacja zakwitnie niezrównanym biurokracizmem, jako tworzona przez tych, którzy z życiem rolnika, normalnie, bardzo mało mają do czynienia.

Reorganizowanie, planowanie i organizowanie — oto główne pasje naszego biurokracizmu, dające w wyniku przedewszystkiem dezorganizację i szkody materialne, których nie naprawią ani najlepiej zredagowane okólniki, ani też żadne przymusowe organizacje.

Nowe ograniczenia komisji dewizowej

W wydanym przez siebie ostatnio rozporządzeniu, komisja dewizowa ograniczyła upoważnienie udzielone oddziałom Banku Polskiego i bankom dewizowym do zatwierdzenia wniosków o zezwolenie na uregulowanie zobowiązań, wynikających z przywozu towarów, jak również zagra-

niecznych kosztów ekspedycji, ubezpieczenia i transportu, do kwoty 500 złotych.

Wnioski zaś z powyższych tytułów, opiewające na sumy wyższe niż 500 złotych, muszą być przedstawiane do decyzji komisji dewizowej.

Niespodziewane kłopoty z niemieckim kredytem towarowym

Jak się dowiadujemy, sprawa realizacji niemieckiego kredytu towarowego dla Polski, przyznanego w sumie 120 mln. zł., napotykać będzie na poważne trudności.

Poinformowane koła gospodarcze twierdzą, iż umowa z Niemcami w sprawie powyższego kredytu przewiduje możliwość dostaw dla firm polskich począwszy od 100.000 zł. wartości. Te więc zakłady przemysłowe średniej wielkości, dla których niezbędnym byłoby przeprowadzenie inwestycji przy zastosowaniu maszyn niemieckich, nie będą mogły

korzystać z kredytu towarowego, co w praktyce uniemożliwi doniosły proces doinwestowania drobnego i średniego przemysłu.

Bony Funduszu Inwestycyjnego

Urząd Długów Państwa komunikuje, że w dniu 17 listopada 1938 roku wylosowane zostały do umorzenia Bony Funduszu Inwestycyjnego oznaczone n-rami: 51, 1205, 3962, 15587, 26220, 27402, 34550.

NIE KUPUJ KOTA W WORKU

wypróbowane i uznane za najlepsze sa, nożyki do golenia **POLONIA**

Kaszub Huga chce mieć piwnicę

Historja dziwnie... biurokratyczna

Gdynia, w listopadzie. Różne różni obywatele Rzeczypospolitej miewali utrapienia z urzędami, z podaniami, z odmawianiem zwoleń na to a tam to, ale to, co się przytrafiło p. Teodorowi Hudze — to już chyba szczyt wszystkiego.

Dzieje tych „urzędowych” zmarciwień p. Hugi są tak przedziwne, a tło, na którym powstały, tak ekstraordynaryjne, że trzeba to wszystko opowiedzieć dokumentnie, od początku.

Otóż p. Teodor Huga — trochę rolnik, trochę rybak, no jednym słowem gospodarz kaszubski na swoim skrawku ziemi w Chyloni, ma żonę, ma czworo dzieci i, oczywiście, własne domostwo. Nie ma tylko piwnicy.

Dlaczego jej nie ma? — Ano, prosto nie była potrzebna. Domek jest stary. Zbudowano go w czasach, które były cięższe, niż dzisiejsze, pruskie, nie nasze. Dużo tam rodziło się na takim poletku. Piwnica nie była potrzebna, bo nie było co w niej chować.

Dziś już jest inaczej. Pod skrzydlami Najjaśniejszej Rzeczypospolitej — wiadomo — ludowi rybackiemu tak źle znów się dzieje. Każdy się trochę dorobił. Każdy mniej, czy więcej porósł w pierze. Odgrzył się i p. Huga, zebrał co nieco grosza i pomyślał, że wartoby zmienić kierunek gospodarki. Poletko było małe, więc zmienił je na ogród i sad. Kupił też krowę. A że bydlątko potrzebuje paszy, zasiadł więc część pola burakami pastewnymi i doczekał się pięknego zbioru.

I z tą chwilą zaczęły się jego kłopoty. Bo cały ten plon, który miał przeżywić krowinę, trzeba było gdzieś złożyć, zabezpieczyć buraki przed nadchodzącymi mrozami, a tu niema gdzie. Więc jak? — Ano trzeba zbudować dostatnią piwniczkę.

Ale to już wymaga zezwolenia władzy. Są przecież przepisy budowlane, których obchodzić nie wolno. P. Huga więc ubrał się odświętnie i wyruszył do Gdyni, do „odnośnego” urzędu i złożył „odnośne” podanie.

„Proszę o pozwolenie na zbudowanie w moim własnym domu piwniczki na przechowywanie kapusty, buraków itp.”

Przykleił wymaganą ilość znaczków stempłowych, ukłonił się pięknie p. referentowi i zadowolony z siebie powrócił do swej Chyloni.

To się działo jeszcze w lipcu, a więc na długo przed zbiorami. Pan Huga od tego czasu niejednokrotnie jeszcze odbywał wędrówki do Gdyni, do urzędu. Teraz mamy listopad. Buraki od dawna już zebrane. Trzeba by zebrać i kapustę, a tymczasem piwnicy niema i pewno nie będzie, bo urząd nie pozwala.

Dlaczego nie pozwala? Nad tem właśnie medytuje i p. Huga. I opowiada tak: — Mówią mi w komisariacie, że jak tyle czasu obchodziłem się bez piwnicy, to mogę i dalej.

Zwodzony most nad Kanalem

Na nowszą inwestycję Gdyni Ostatnio rozpoczęto prowadzenie prac wiertniczych, związanych z badaniem terenu, przeznaczanego pod budowę mostu zwodzonego w Gdyni. Jak wiadomo, most zwodzony stworzy połączenie nad Kanalem Przemysłowym i wniesiony zostanie w najbliższym czasie.

A ja tłumaczę, że zboże mogłem trzymać na strychu, a kapusty i buraków nie mogę, bo zgniją, no i że dopiero teraz mam te jarzyny.

Tłumaczył, ale nie poskutkowało. Teraz więc p. Huga chce się chwycić ostatecznego środka — napisać podanie do Warszawy, do najwyższych władz, aby mu dali pozwolenie na tę piwnicę.

— A jak nie dadzą, to — powiada — niech mi chociaż po-

wiedzą dlaczego nie pozwalają.

Tak się biedak użala i opowiada o swej sprawie w Gdyni, komu tylko może. I te żale wydają na słusze. Rzeczywiście. Jeśli urząd nie udzieli takiego zezwolenia, to widocznie ma ku temu jakieś ważne powody, ale te powody trzeba wyluszczyć. Trzeba, żeby petent wiedział, dlaczego nie może uzyskać zezwolenia na budowę piwnicy w swoim własnym domu.

Z Wilna i ziemi wileńskiej

Za usiłowanie przekupienia lekarza zarobił rok więzienia

Pod zarzutem usiłowania przekupienia majora-lekarsza, zasiadł na ławie oskarżonych mieszkaniec Wilna, Symcha Perski. Podczas przewodu sądowego wyszły na jaw następujące okoliczności. W ub. r. wśród poborowych, którzy stawali przed komisją lekarską, miał się również znaleźć niejaki Jankiel Saginer, syn zamożnego kamienicznika. Ojciec pragnął bardzo, by syn jego „pozostał w domu”.

Przypadkowo poruszył ten temat z Perskim, ten zaś odrazu „wykombinował”, że przy tej okazji można „ubić” interes i zaproponował Sagi-

nerowi by „złożył losy jego syna, no i naturalnie znaczną kwotę pieniędzy w jego ręce”, a wówczas wszystko będzie w porządku.

Saginer przystał na propozycję, zaś sprytny Symcha udał się do lekarza majora Stanisława Romańskiego, prosząc go bardzo o zwolnienie „kuzyna”, który jest chłopcem wątłego zdrowia i wogóle dał mu do zrozumienia, że... niczego darmo nie chce.

Major Romański pozornie się zgodził i jednocześnie powiadomił o tem władzę sądowno-śledczą. Perski został skazany na 1 rok więzienia.

Sześć nowych mostów zbudowano w r. b. nad rzekami Nowogródziny

W ciągu lata bież. roku na terenie województwa nowogródzkiego wybudowano 6 większych mostów, które w najbliższych dniach zostaną oddane do użytku publicznego. Są to: drewniany most w Słonimie, rozpiętości ok. 200 m., oraz żelazo-beto-

nowe mosty w Gliniach, pow. lidzkiego, w Lidzie na rzece Lidzie, we wsi Leszczarna, pow. nowogródzkiego, w Nowym Dworze pow. szczuczynskiego i Bohdanowszczyźnie pow. wołyńskiego.

Z Wielkopolski

Bacność, amatorzy starej broni! Za posiadanie karabina z r. 1870—areszt

Interesującą sprawę rozpatrywał w tych dniach Sąd Apelacyjny w Poznaniu. Oskarżony był niejaki Marcin Mahlke, którego pociągnięto do odpowiedzialności karnej za bezprawne posiadanie karabinu wojskowego, którym M. wykonywał w domu swym ćwiczenia.

W pierwszej instancji przed Sądem Okręgowym Mahlke został skazany na karę bezwzględnej aresztu przez 2 tygodnie. Od wyroku tego założył za pośrednictwem swego obrońcy apelację.

Obrońca podsądny twierdził, iż karabin znaleziony u Mahlkego i skonfiskowany przez władze nie był bronią palną zdolną do strzelania. Dalej stwierdził obrońca, iż karabin ten jest raczej przedmiotem antykwaryjnym, pochodził bowiem z r. 1870.

1870. Jak to sam Mahlke zaznaczył, karabin ten był w jego posiadaniu od 7 lat. Podsądny uważał go za rzecz dozwoloną do trzymania w domu.

Sąd Apelacyjny ogłosił w tej sprawie wyrok zatwierdzający orzeczenie Sądu Okręgowego. Przewodniczący zaznaczył w motywach, iż strzelby z przed 1850 roku uważa się za antykwaryjną broń. Zaś w domu nie wolno prywatnie posiadać nawet karabinu bez zamku. Jeśli chodziło o karabin odebrany Mahlke, to jak zresztą wyjaśniono, pochodził on z produkcji późniejszej bo z 1870 roku.

Dla amatorów starej broni niechże orzeczenie zawarte w motywach Sądu Apelacyjnego będzie ostrzeżeniem.

Szukamy nadal nafty pod Barcinem

Na wiosnę budowa nowego szybu

Państwowy Instytut Geologiczny po przeprowadzeniu badań w poszukiwaniu za naftą pod Bydgoszczą nie zaniechał bynajmniej dalszych poszukiwań.

Wiercenia za ropą w Zalesiu pod Barcinem trwają w dalszym ciągu i prace prowadzi się na trzy zmiany bez przerwy w dzień i w noc. Obecna głębokość szybu wynosi około 500 metrów.

Po przebiegu bardzo twardej i grubej warstwy wapienia — świder wiertniczy dotarł na głębokości 480 mtr. do warstwy ziemi o kolorze czerwonym.

W miesiącach wiosennych Państwowy Instytut Geologiczny przystępuje do budowy nowego szybu wiertniczego w Sadłogoszczu pod Barcinem.

Z Mazowsza

Zatopione w Wiśle przed ćwierć wiekiem berlinki wydobywa zarząd wodny

W Wiśle koło Płocka w czasie wojny światowej zatopiono kilka berlinek, które obecnie są wydobywane przez zarząd wodny. Zainstalowano specjalne pontony i dźwigary oraz zaangażo-

wano specjalnie wyszkolonych robotników. Już w pierwszych dniach pracy wydobyto kotwicę, łańcuchy i części drewniane jednej berlinki.

Z Krakowa

Śpij kolego w ciemnym grobie...

Pogrzeb s. p. generała Kaweckiego

W Krakowie zmarł s. p. gen. w st. spocz. Roman Kaweckie, artysta malarz, b. dowódca 2 p. ul. Legj. Pol. i pierwszy dowódca pułku ułanów ziemi Krakowskiej oraz b. inspektor kawalerji.

Pogrzeb odbył się wczoraj na cmentarzu Rakowieckim w asyście oddziału wojska. Oprócz rodziny uczestniczyli w nim liczni podkomendni zmarłego generała.

Ze Lwowa i Małopolski

Zaszczytną odznaką udekorowano uroczystie

Elżbietę hr. Potocką z Łańcuta

W sali reprezentacyjnej starostwa łańcutkiego odbyła się uroczysta dekoracja Złotym Krzyżem Zasługi Elżbiety z Radziwiłłów hr. Potockiej, matki ordynata łańcutkiego. Dekoracji dokonał wicewojewoda lwowski p. Tad. Chmielewski. Obecni byli starosta mgr. Stoszko, ks. prałat Dożyński, wicestarosta Brauer, burmistrz Czarnecki, pp. Radziwiłłowie z Balic, pani Gibson, małżonka ambasadora brytyjskiego w Brukseli, dawniej w Warszawie, plk. Morawski, ordnat przeworski Andrzej Lubomirski, b. poseł Artur Tarnowski z Dzikowa, dyrektorzy ordynacji Dwer-

nicki i Wierciński, główny plenipotent Kosierski i przedstawiciele szerszego społeczeństwa łańcutkiego.

P. Potocka odznaczona została wybitną pracą charytatywną i społeczną, jako prezeska i opiekunka Towarzystwa Winiarskiego, założycielka i kierowniczka Ośrodka Zdrowotniczego w Łańcutcie, wyposażonego w aparat Roentgena i aparaty lecznicze. W Łańcutcie służy za wzór dla podobnych instytucji w całej środkowej wschodniej Małopolsce.

Zajazd w Mszanie Dolnej

Z siekierami na szwagra

Między Józefem Kurpierzem a szwagrem jego Tomaszem Knapczykiem w Mszanie Dolnej, istniało od dłuższego czasu nieporozumienie, powodem którego była sprawa podziału majątku rodzinnego. Nieporozumienie to powodowało częste sprzeczki.

Dnia 13 b. m. przybyli do Józefa Kurpierza Knapczykowie i zażądali od niego w sposób kategoryczny wyrażenia zgody na podział majątku wedle ich żądania. Sprzeciw Kurpierza spowodował bójkę. W pewnym momencie Knapczykowie uzbrojeni w siekiery, rzucili się na Kurpierza. Knapczyk ugodził ostrzem siekiery szwagra swe-

go w głowę tak, że ten runął nieprzytomny na ziemię. Nie poprzestając na tym Knapczyk dwukrotnie jeszcze ugodził go w głowę leżącemu na ziemi już szwagra, poczem zostawiając go w kałuży krwi, zbiegł wraz ze swą żoną, a siekiery okrutnie pokaleczono szwagra.

W międzyczasie sąsiedzi zaalarmowali policję, która przybyła na miejsce zbrodni. Ciężko rannego Kurpierza, po opatrzeniu go przez lekarza przewieziono w stanie beznadziejnym do szpitala w Krakowie. Sprawcę zbrodni aresztowała policja, podczas, żona jego w obawie przed ujęciem zbiegła w okoliczne lasy.

Poświęcenie kamienia węgielnego pod nowy gmach politechniki lwowskiej

Dnia 26 b. m. odbędzie się we Lwowie uroczyste poświęcenie kamienia węgielnego pod gmach wydziału mechanicznego politechniki, oraz murów pierwszych dwóch budynków, wzniesionych przy ul. Stryjskiej obok daw-

nej rogatki. Poświęcenia dokona J. E. ks. arcybiskup Twardowski o godz. 10-jej rano. W uroczystości wezmą udział przedstawiciele rządu.

Przemysł w blasku świateł elektrycznych

Już montuje się turbiny

Elektrownia miejska w Przemyslu przystąpiła już do montowania nowo sprowadzonej turbiny. Prace około zmontowania turbiny ukończone będą w ciągu trzech, a najwyżej czterech tygodni, poczem, po przeprowadzeniu prób, nastąpi przełączenie na nową turbinę całej sieci oświetleniowej miasta. W związku z tem przerabia elektrownia w niezwykłym szybkim tempie urządzenia oświetleniowe w śródmieściu, które dotychczas zasilane było z sieci prądu stałego. Prace prowa-

dzone są na mieście od wczesnego rana do zmroku, nawet w niedzielę. Po ostatecznym załączeniu sieci miejskiej do nowych maszyn dokonana zostanie rozbiórka uszkodzonej maszyny, będącej obecnie w użyciu i jej kapitalny remont. Po uruchomieniu turbiny miasto będzie na nowo zaopatrywało energię elektryczną zurawicę i całą szereg zakładów przemysłowych, którym ostatnio musiano wstrzymać dostawę prądu.

Paser i 18 jego godnych kompanów

pod zarzutem nadużyć w „Książnicy Atlas”

Śledztwo sądowe w sprawie nadużyć w fabryce kart do gry i w „Książnicy Atlas” we Lwowie jest już na ukończeniu.

Do odpowiedzialności karnej pociągnięto ogółem 19 osób, w tem trzech pracowników „Karpalitu”, 15 pracow-

ników „Książnicy Atlas” oraz jednego pasera. W więzieniu śledczym pozostaje m. in. szynista „Karpalitu”, Izrael Reislender. Akta sprawy po zakończeniu śledztwa przesłane będą do prokuratora.

Z Wybrzeża

„Nie mam pracy—więc kończę żywot”

Zwłoki mężczyzny na torze

Na torze kolejowym naprzeciw Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni, po przejeździe pociągu nr. 5555, znaleziono straszliwie zmasakrowane zwłoki nieznanego mężczyzny.

Jak stwierdzono, nieznanemu rzucił się pod koła pociągu, popełniając samobójstwo. Przy zwłokach tragicznie zmarłego, którego nazwiska nie zdołano dotychczas ustalić, znaleziono kartkę z lakonicznym tekstem: „Z powodu braku pracy i środków do życia

zakończam ten żywot”. W kieszeni ubrania samobójcy znaleziono książeczkę wojskową, z której jednak nieznanemu wymazał swoje nazwisko. Wiadomo tylko, że mężczyzna ów, mogący liczyć zaledwie 24 lat, służył w toruńskim pułku lotnym.

Zwłoki samobójcy na torze kolejowym znalazł strażnik Zakrzewski, który zawiadomił też o swoim odkryciu władzę bezpieczeństwa.

PIĄTEK
Sw. Maksyma
Ws. sl. 7.00. Z. 3.43.

POGODA NA DZIŚ

W dzielnicach południowych zachmurzenie duże i miejscami zanikające o...

W teatrach

Teatr Wielki: Dziś „Młodość cygańska”.
Teatr Narodowy: „Szaleństwo”.
Teatr Polski: „Galazka rozmarynu”.

W kinach

„Robin Hood”.
„Wieżnia bez krat”.
„Ultimatum”.
„Gehenna”.
„Florian”.

WIOSNA PRZEDSTAWIENIA ZNAKOWO

„Malem Qui Pro Quo”.
„Malem Qui Pro Quo”, p. t.
„Malem Qui Pro Quo”, p. t.

WIOSNA PRZEDSTAWIENIA ZNAKOWO

„Malem Qui Pro Quo”.
„Malem Qui Pro Quo”, p. t.
„Malem Qui Pro Quo”, p. t.

Co słychać?

Ambicja Francuzów

— Francuzi, to ambitny naród — stwierdził z uznaniem mój mąż, odkładając numer „Paris Soir”. — Chodzi, moja droga, o populację. — Czy to coś politycznego? — spytałam, ziewając już zgóry.

dziecko 120 fr. rocznie, za każde czwartę — 360 fr., a za każde piątę — po 540 franków. — Szczęśliwi ci Francuzi — westchnęłam.

Losowanie 4 proc. Pożyczki Konsolidacyjnej

W drugim dniu ciąglenia 4-procentowej Państwowej Pożyczki Konsolidacyjnej 1936 r. wylosowano numery do umorzenia obligacji:

Nowe karty pocztowe

W obiegu pocztowym ukazała się nowa seria kart pocztowych 9 różnych wartości, przeznaczonych zarówno do obrotu wewnętrznego, jak i zagranicznego.

KURJER SPORTOWY

BOXERSZY POLONJI WALCZA Z WARTA

W niedzielę nadchodzącą o godz. 12 w cyrku warszawskim rozegrany zostanie towarzyski mecz bokserki Polonia — Warta.

Zawodach Narciarskich FIS (luty 1939 w Zakopanem).

SUKCESY SPORTOWCÓW POLSKICH W BRAZYLII
Na lekkoatletycznych mistrzostwach Południowej Brazylii, rozegranych w Porto Allegro, biegacz polski Jan Wiśniewski zajął pierwsze miejsce w biegu na 5,000 metrów, ustanawiając zarazem rekord Południowej Brazylii w tej konkurencji.

O UDZIAŁ POLSKI W „MITROPACUP”

Węgierski Związek Piłki Nożnej zamierza wystąpić z wnioskiem na najbliższym posiedzeniu komitetu pucharu Europy Środkowej o dopuszczenie reprezentacji Polski do udziału w turnieju o ten puchar.

Z CAŁEGO ŚWIATA

HELSINKI. Znakomici długodystansowcy fińscy, Taisto Maaki i Kauko Pekuri, przyjęli zaproszenie St. Zjednoczonych do udziału w sezonie zimowym b. r. w zawodach lekkoatletycznych, jakie odbywać się będą w halach amerykańskich.

ZIMOWE AKADEMICKIE IGRZYSKA ŚWIATOWE W NORWEGJI

Doroczne akademickie igrzyska światowe w sportach zimowych, odbędą się w sezonie nadchodzącym w Trondheim (Norwegia).

STUTTGART. W Stuttgarcie zakończony został międzynarodowy turniej w hokeju na wrotkach.

Przebiegł on w sposób niezwykle ciekawy. Pierwszą miejsce zajęła drużyna z Niemiec, zwyciężając w ostatnim spotkaniu w sto sunku 14:4. W meczu o drugie miejsce Anglia pokonała Niemcy 7:4. Na 4-em miejscu sklasyfikowała się Francja.

MUZYKA NA ANTENIE

„Rozamunda”, poematu symfonicznego „Les préludes” Liszta oraz Koncertu fortepianowego Ludomira Różyckiego, odegranego, powiedzmy odrazu, bardzo pięknie przez prof. Pawła Lewickiego. P. Klesewetter trzyma orkiestrę dobrze, a interpretację wykonanych utworów daje jasną i prostą, nie szukając żadnych nadzwyczajnych efektów.

„Rozamunda”, poematu symfonicznego „Les préludes” Liszta oraz Koncertu fortepianowego Ludomira Różyckiego, odegranego, powiedzmy odrazu, bardzo pięknie przez prof. Pawła Lewickiego. P. Klesewetter trzyma orkiestrę dobrze, a interpretację wykonanych utworów daje jasną i prostą, nie szukając żadnych nadzwyczajnych efektów.

Fundusz Obrony Morskiej — konto w P.K.O. 42.000

Fundusz Obrony Morskiej — konto w P.K.O. 42.000

Proszek od BOLU GŁOWY
KOWALSKINA
PRZY PRZEZIEBIENIU GRYPIE I KATARZE

Radjo
PIĄTEK, 18 listopada
WARSZAWA I (Rasynta)
6.30 Pieśń. „Kiedy ranne wstają zorze”.

PIĄTEK, 18 listopada
16.50 „Czy można kochać dziecko cu dze jak własne?” — J. Krawczyńska

Zwrot archiwów

W rokowaniach polsko-czeskich, prowadzonych w Pradze dla uregulowania szeregu doniosłych spraw, wynikłych po wcieleniu do Polski obszarów Zaolzia, poruszona została a. in. sprawa przekazania rządowi Łzplitej przez władze czeskie archiwów, dotyczących obszarów Zaolzia.

„Hotel w Tyrolu”
(Kino Rialto)
Popularna wiedeńska anegdota z powieści Kestnera o „trzech panach na śniegu” doczekała się w Hollywood przeróbki filmowej z Frankiem Morganem w roli fabrykanta Toblera.

aktach, 23.00 Fragmenty baletów — koncert popularny (płyty).

135.000 zł

preliminowano na pomoc zimową najbiedniejszym w Piotrkowie

Pod przewodnictwem prezesa Pow. Komitetu Zimowej Pomocy Najbiedniejszym w Piotrkowie — p. A. Felkera odbyło się posiedzenie prezydium Komitetu, na którym uchwalono preliminarz dochodów i wydatków Komitetu na bieżący sezon zimowy od 1 grudnia rb. do 31 maja 1939 r. włącznie w wysokości 135.000 zł oraz ustalono normy składek dla poszczególnych gałęzi przemysłu i zawodów. Na zebraniu tym postanowiono przyjmować składki tak w gotówce, jak i w naturze (zboże, ziemniaki itp.) szczególnie z terenu powiatu. Poza tym postanowiono przystąpić energicznie do akcji zbierkowej.

W przyszłym tygodniu odbędzie się zebranie sekcji propagandowo-organizacyjnej celem

ustalenia zasad, na których w sezonie bieżącym opierać się będzie akcja propagandowo-organizacyjna Komitetu.

Konferencje informacyjne starosty powiatowego z przewodniczącymi komisji wyb.

Po rozpisaniu wyborów do rad gromadzkich odbywają się obecnie na terenie powiatu piotrkowskiego konferencje informacyjne starosty powiatowego w Piotrkowie, p. Jerzego Rosickiego z przewodniczącymi komisji wyborczych i ich zastępcami — w myśl zalecenia Pana Premiera Gen. Sławoj-Skiadkowskiego, który oświadczył, że ustawa o wyborach do samorządu gromadzkiego jest bardzo skomplikowana. Dlatego też koniecznym jest zwołanie takich konferencji celem dokładnego poinformowania przewodniczących komisji wyborczych i ich zastępców, jak mają poszczególne paragrafy tej ustawy interpretować w czasie swego urzędowania.

Konferencje takie odbyły się w Piotrkowie w dniu 17 bm. dla gmin: Krzyżanów, Uszczyn, Szydłów, Woźniki, Podolin, Bogusławice, Łęczno, Golesze, Grabiea i Rozprza. 21 bm. konferencja taka odbędzie się w Kamińsku dla gminy Kamińsk i Kleszczów, zaś 22 bm. w Gorzkowicach dla gmin Ręczno, Gorzkowice i Parzniewice oraz 23 bm. w Bełchatowie dla gmin: Bełchatówek, Bujny Szlacheckie, Chabielice, Kluki, Łękawa i Wadlew.

Co mówili na jarmarku „na św. Marcin”

Panuje ogólne mniemanie, że komunikacja zmotoryzowana zwycięża konne pojazdy i pieszych.

Piotrków, znany ze swych paradoksów, w czasie wyborów wykazał odmienny stosunek.

Okazało się bowiem, że w walce o mandat poselski ulegli ci, którzy posługiwali się w agitacji motoryzacyjnym środkiem komunikacji, a zwyciężył ten, który wędrował **Piechotą**.

Zwo'ennicy kandydata na posła dyr. Józefa Czecha, w pogwarkach na Halach, tłumaczyli, że Węgry są winne przegranej ich kandydata.

— Jak mógł p. Czech zostać posłem wybrany, gdy całe „mocarstwo” węgierskie, jak na złość, do 6 listopada, prowadziło przeciw niemu bezprzekładną i w środkach nie przebiegającą propagandę. Czyż więc jeden Czech mógł sobie dać radę z 10 milionami węgierskich bratanków?

Z żałobnej karty

Dnia 12 bm. z kościoła parafialnego w Wolborzu odbył się pogrzeb ś.p. Stefana Mateusza Kamockiego, b. legionisty, oficera W.P. do grobów rodzinnych na miejscowym cmentarzu.

W oddaniu ostatniej posługi śp. Zmarłemu brała udział delegacja Związku Legionistów z Piotrkowa z członkami Zarządu: M. Szklarskim, St. Hebdą i Markiem Szymańskim na czele, oraz poczty szlendarowe Zw. Leg., P.O.W., i Legii Inwalidów W.P.

Delegacja Legionowa złożyła u trumny Zmarłego wieńce z wstęgami o barwach Krzyża Niepodległości.

Nad mogiłą wygłosili przemówienie: miejscowy ks. prefekt, wielki patriota i działacz społeczny, oraz imieniem Zw. Legionistów p. Maksymilian Szklarski, który w krótkich słowach złożył hołd prochom Zmarłego Kolegi jako bojownika o niepodległość i nieustraszonego szermierza wolności.

Zwracał uwagę liczny udział okolicznego ziemiaństwa i inteligencji z Piotrkowa w tej żałobnej manifestacji. Na grobie śp. Mateusza Kamockiego złożono mnóstwo wieńców.

Kradzieże

W nocy na 13 bm. na cmentarzu w Łękawie rozkopano grób i ze zwłok dziecka, skradziono płaszczki i koszulki, wartości 3 zł.

W dniu 13 bm. około godziny 20-ej, na szkodę Królikowskiej Janiny, zam. w Piotrkowie, podczas nieobecności domowników, skradziono z mieszkania pierzynę, poduszkę i chustkę, ogólnej wartości 80 zł.

Obwieszczenie o licytacji

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. VI. 1932 roku o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580) podaje się do wiadomości co następuje:

W dniu 22 listopada 1938 r. o godzinie 10 w pomieszczeniach Pieniążkowej Anny w majątku Domiechowice gm. Bełchatówek, celem uregulowania zaległych podatków na rzecz 2 Urzędu Skarbowego w Piotrkowie i innych wierzycieli prawo — publicznych, odbędzie się w drugim terminie sprzedaż z licytacji 70 tysięcy cegły palonej, oszacowanej na zł. 2.100 a stanowiącej własność Pieniążkowej Anny.

Zajętą cegłę można oglądać w dniu licytacji w pomieszczeniach płatniczeki od godziny 8 do godziny 10.

KIEROWNIK URZĘDU
St. Kauchzew

DOGI-ARLEKINY — rasowe szczeniaki do sprzedania. Piotrków Trybunalski ul. Słowackiego 12, Paweł Podgórski.

DZIENNIK RADIOWY Z terenu Ligi Morskiej i Kolonialnej w Piotrkowie

„Napój miłosny” — Donizettiego opera dla radiosłuchaczy

Eliksir miłości — napój czarodziejski tak pożądany dla tych wszystkich, którzy pragną zdobyć wzajemną miłość — to stały temat legend i baśni, wykorzystany nieraz przez poetów i muzyków. Donizetti użył również tego tematu, ale wykorzystania go na wesoło.

Młody wieśniak florentyński Nemorino nie może zdobyć serca pięknej lecz płochy Adiny; za ostatniego dukata kupuje u wiejskiego znachora napój dzięki któremu pragnie uzyskać rękę ukochanej. Ale najskuteczniejszą niż napój okazuje się wiadomość — fałszywa zresztą — o zdobyciu przez Nemorina znacznej fortuny i dobre w gruncie rzeczy serduszek Adiny, które widząc miłość chłopca ostatecznie przekonywuje się o swoim do niego uczuciu.

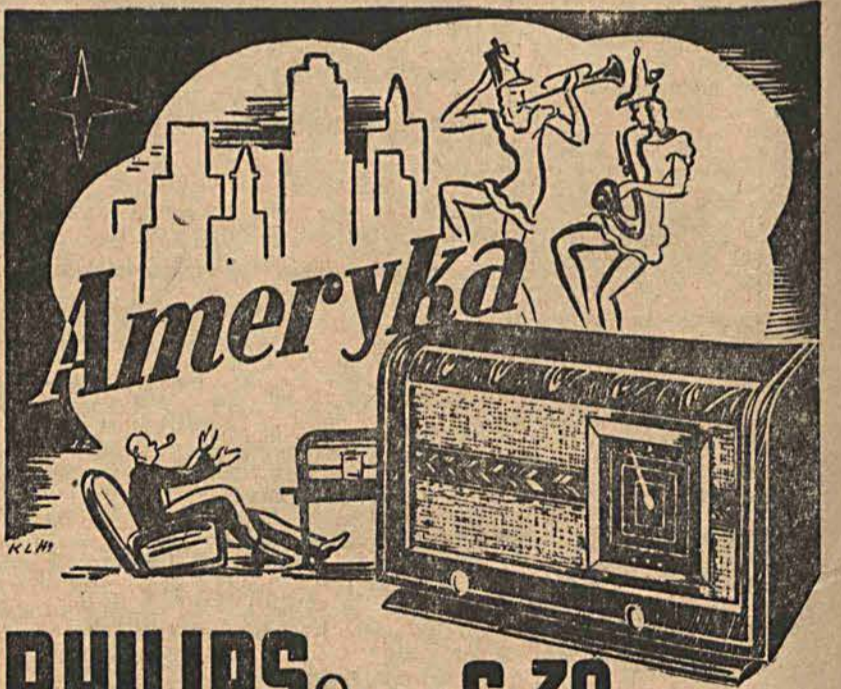
Melodyjną tę i efektowną operę nadaje Polskie Radio z płyt dnia 23. XI o godz. 22.00 w wykonaniu włoskich śpiewaków.

Zaginienie krów

W dniu 13 bm. złożył zawiadanie w miejscowym Komisariacie, Adam Toma, że zaginęły mu z pola 2 krowy będące tam na paszy.

SLUŻĄCA znająca się na gotowaniu, znajdzie zajęcie u inteligentnej rodziny.

PHILIPS Super 6-39

odbiera z łatwością egzotyczne programy zamorskich stacyj, odtwarzając je czysto i wiernie. Dogodne raty.

Demonstracja w firmie

IRENEUSZ LUFT

Piotrków, Słowackiego 1, telef. 14-95.

Znawcy i smakosze piją tylko piwa z miejscow. browaru